

STATNETT SKAL VÆRE BLANT EUROPAS LEDENDE OG
MEST EFFEKTIVE SYSTEMANSVARLIGE NETTSELSKAP

STATNETT ÅRSRAPPORT 1999

Foretaksmøtet | Statnett SF er organisert etter Lov om Statsforetak av 30.8.91, nr. 71. Foretakets øverste myndighet er foretaksmøtet. Olje- og energiministeren er Statnetts foretaksmøte.

Styret | Styret skal etter Foretaksmøtets bestemmelse bestå av sju til ni medlemmer. Blant disse skal det utpekes en representant fra brukerne. To, eventuelt tre medlemmer av styret, skal velges av og blant de ansatte.

Styret hadde i 1999 følgende sammensetning: Anders Utne (leder), Elisabeth Berge (nestleder), Bente Holm Akselsen, Elisabeth Wille, Jonfinn Fløtre, Sverre Aam.

Valgt blant de ansatte: Rolf M. Nyheim (Kåre M. Storvik, vararepresentant), Bengt Øverli (Hallvard D. Thommessen, vararepresentant), Ole Bjørn Kirstihagen (Bjørn Solberg, vararepresentant).

Brukerrådet | I vedtektene er det fastsatt at Statnett skal ha et brukerråd. Brukerrådet er opprettet for å bidra til en effektiv kontroll av nettforetakets disposisjoner. Rådet, som har deltakelse fra de viktigste brukergruppene i sentralnettet, har forslags- og innstillingsrett overfor Statnetts styrende organer. Brukerrådet skal ha fem medlemmer. Disse oppnevnes av Foretaksmøtet.

Brukerrådet hadde følgende medlemmer i 1999: Atle Neteland (leder), Willy Bowitz (nestleder), Håkon Egeland, Helge Stanghelle, Karsten P. Sandvik. Brukerrådet konstituerer seg selv.

Revisor | PricewaterhouseCoopers DA ved statsautorisert revisor Johnny Skaug er valgt til Statnetts revisor.

Statnetts visjon | Statnett skal være blant Europas ledende og mest effektive systemansvarlige nettselskap.

Statnetts forretningsidé | Rasjonell og kreativ utvikling av infrastrukturen skal gi tilfredsstillende leveringskvalitet og et velfungerende marked.

statnett

Strøm kan ikke lagres, og må brukes i det øyeblikket den produseres. Derfor må en systemoperatør sørge for at det er balanse mellom tilgang til elektrisitet og forbruk til enhver tid. I Norge er det Statnett som har dette ansvaret for å koordinere produksjon og forbruk i kraftsystemet. Som systemansvarlig nettselskap eier og driver Statnett store deler av det sentrale norske kraftnettet og den norske delen av ledninger og sjøkabler til utlandet. Datterselskapet Statnett Entreprenør AS utfører oppdrag innen planlegging, utbygging og vedlikehold av Statnetts og andre selskapers overføringsanlegg i inn- og utland. Statnett eier 50 prosent av den nordiske elbørsen Nord Pool ASA. Statnett SF har virksomhet over store deler av Norge. Hovedkontoret ligger i Oslo og regionkontorene er i Alta, Sunndalsøra og Oslo. I tillegg har ansatte sine oppmøtesteder i tilknytning til transformatorstasjoner mange steder i landet.

innhold

dette skjedde i 1999 | s. 2

hovedtall, nøkkeltall | s. 2

hovedmål | s. 3

statnett: effektiv infrastruktur | s. 5

Odd Håkon Hoelsæter: i markedets tjeneste | s. 6

styrets beretning | s. 8

regnskap | s. 13-32

netteier: samordning gir synergieffekter | s. 34

systemoperatør: legger til rette for kraftmarkedet | s. 39

entreprenør: fortsatt framgang for statnett entreprenør | s. 41

kraftbørs: sterk vekst for nord pool | s. 44

andre oppgaver | s. 46

statnett 2000: kraftige kutt og effektiv drift | s. 48

kraftuttrykk | s. 50

sentrale dokumenter | s. 52

kort historikk | s. 53

Dette skjedde i 1999

Kjøp og salg | **Januar** | Statnett kjøper 300 kV-ledningen mellom Rendalen og Fåberg fra Kraftlaget Opplandskraft. | **Juni** | Hafslund asa og Viken Energinett AS går sammen om å kjøpe aksjene i Energiselskapet Asker og Bærum Nett as. Viken Energinett AS og Statnett inngår samtidig avtale om at Statnett overtar Vikens sentralnettledninger. Dette gjelder ledningene fra Gudbrandsdalen, Aurland og Hallingdal til Oslo. Hafslund, Viken Energinett og Statnett inngår også en intensjonsavtale med Drammen Energinett og Buskerud Energi om samarbeid. | **Desember** | Statnett kjøper Fåberg transformatorstasjon fra Hamar-regionen Energiverk (HrE) og K/L Opplandskraft, og selger samtidig deler av 132 kV-ledningen Gjøvik–Furnes og Furnes transformatorstasjon til HrE.

Konsesjoner | **Januar** | Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) gir Statnett konsesjon for å bygge og drive en ny 420 kV kraftledning mellom Skåreheia i Birkenes kommune og Holen kraftstasjon i Bykle kommune. | Statnett, Sogn og Fjordane Energiverk AS og Firdakraft sender forhåndsmelding til NVE om at man starter den konkrete planleggingen av ny kraftledning fra Fardal til Mel og fra Skei til Stakaldefossen. | **Mai** | Statnett søker om konsesjon for bygging og drift av elektrodeanlegg i Stolsfjorden i Flekkefjord kommune i forbindelse med kabelforbindelsen som planlegges mellom Norge og Tyskland. | Olje- og energidepartementet stadfester NVEs konsesjonsvedtak for ledningen Follum–Hadeland. | Statnett søker om konsesjon for en ny 300 kV ledning mellom Verdal og Fiborgtangen i forbindelse med planer om gasskraftverk og ny papirmaskin på Norske Skog sitt anlegg i Skogn.

Egne anlegg | **Januar** | Kondensatorbatteri på 2 x 15 MVA i Istad transformatorstasjon ved Molde blir satt i drift. | **Mars** | 3 x 25 MVA kondensatorbatteri i Aura transformatorstasjon på Sunndalsøra blir idriftsatt. | **April** | 420 kV-ledningen mellom Kristiansand transformatorstasjon og Skåreheia i Birkenes blir satt i drift. | Ny driftssentral for Region Sør-Norge tas i bruk. | **August** | Ombygd kontrollanlegg på Røykås transformatorstasjon blir idriftsatt. | **November** | Ledningen Aslaksrud–Hadeland, som er en del av forsterkningstiltakene fra Follum via Hadeland til Roa, blir satt i drift. | Nytt kontrollanlegg for 132 kV i Flesaker transformatorstasjon settes i drift.

Overgang til år 2000 (Y2K) | **Mars** | Selskap med betydning for driften av det norske hovednettet melder inn sine forberedelser til overgangen til år 2000. Statnett har blitt pålagt «utvidet systemansvar» fra NVE for å følge opp kraftforsyningens forberedelser vedrørende Y2K. | **August** | Første nåløye før år 2000 passerer 22. august, uten problemer for norsk kraftforsyning. Natten mellom 21. og 22. august når den satellittbaserte Global Positioning System et kritisk punkt for synkronisering av tid i en del styringssystemer. | **September** | 1. september er frist for innlevering til Statnett av siste status for energiselskapene. Statnett fullfører arbeidet med revisjon av Y2K. Overgangen til datoen 090999 går uten problemer. | **November** | Arbeidet med oppgraderinger, utskiftninger og uttesting av kritiske systemer i Statnetts stasjoner, teleanlegg og driftssentraler for å møte år 2000 er fullført. | **Desember** | De systemansvarlige i Norden – Statnett, Elkraft, Eltra, Fingrid og Svenska Kraftnät – inngår avtale om felles driftsstrategi for

hovedtall
nøkkeltall

	1999	1998	1997	1996	1995
Hovedtall for Statnett SF					
(Beløp i mill. kr)	1999	1998	1997	1996	1995
Driftsinntekter	3 390	3 381	3 311	3 312	3 244
Driftsresultat	765	807	690	827	654
Resultat før skatter	551	569	450	587	338
Årsoverskudd	402	389	359	467	218
Totalkapital	11 361	11 344	10 543	10 556	11 197
Nøkkeltall for Statnett SF					
Totalrentabilitet	7,8 %	8,1 %	7,1 %	8,7 %	6,6 %
Egenkapitalrentabilitet etter skatt	10,0 %	10,1 %	9,4 %	13,0 %	6,0 %
Egenkapitalprosent	36,4 %	34,4 %	36,6 %	35,5 %	30,8 %

Nøkkeltaldefinisjoner

Totalrentabilitet:	$\frac{\text{Driftsresultat} + \text{finansinntekter}}{\text{Gjennomsnittlig totalkapital}}$
Egenkapitalrentabilitet:	$\frac{\text{Årsoverskudd}}{\text{Gjennomsnittlig egenkapital}}$
Egenkapitalprosent:	$\frac{\text{Egenkapital pr. 31.12.}}{\text{Totalkapital pr. 31.12.}}$

Nøkkelopplysninger for Statnett SF

Antall ansatte: 528
Rating, kortsiktig: A-1+
Rating, langsiktig: AAA
Garanti fra staten: 10 milliarder kroner dersom verdien av eiendelene overstiger dette.
Forsikringstakst for våre eiendeler i nettet, pr. mai 1999: 29,4 milliarder kroner.
Utbyttepolitikk 1999–2002: Det forventes et utbytte på ca. 50 prosent av overskuddet i konsernet etter skatt (jfr. St.prp. nr. 1 1999–2000).

overgangen til år 2000. | Statnett har en informasjonssentral som nyttårsaftnen gir meldinger om hvordan årtusenskiftet går i de landene som ligger øst for Norge. Meldingene gis via e-post og Internett. Ca. 150 av Statnetts medarbeidere er på arbeid nyttårsaftnen. Overgangen til år 2000 går uten problemer for det norske kraftsystemet.

Kraftutveksling | April | Avtalen mellom partene for utveksling av kraft mellom Norge og Tyskland via Eurokabel sies opp. Statnett og det nederlandske selskapet N.V. Sep (Samenwerkende elektrisiteitsproduktiebedrivjen) sier opp utviklingsavtalen med den danske kabelprodusenten NKT Cables. | **Desember** | Statnett legger til grunn to kabler til Kontinentet, ikke tre som tidligere, fordi kraftutvekslingspartene for Eurokabel har sagt opp avtalen seg imellom. Dette fører til at det ikke blir noen likestrømsanlegg i Farsund, Flekkefjord og Sirdal kommuner. Kvinesdal vil få ilandføring av de to kablene NorNed Kabel og Viking Cable.

Kontrakter | Desember | Statnett og Prosessindustriens Landsforening (PIL) framforhandler ny kontrakt for tilknytning til sentralnettet.

Internasjonale organisasjoner | Mai | Statnetts konsernsjef, Odd Håkon Hoelsæter, velges til ny formann i den nordiske kraftsamarbeidsorganisasjonen Nordel for perioden fram til mai 2002. | **Juli** | Konsernsjef Odd Håkon Hoelsæter blir valgt til leder for en ny organisasjon for systemansvarlige nettselskaper i Europa, ETSO (European Transmission System Operators). ETSO består av 35 systemansvarlige nettselskaper i EU, Norge og Sveits. □

Hovedmål

Økonomi og kapasitet | Vi skal :

- oppnå minimum 8,3 prosent avkastning på totalkapitalen
- nå målene i effektiviseringsprogrammet «Statnett 2000»
- øke lastgrensene i sentralnettet med 10 prosent og redusere enhetskostnadene for kapasitet i nettet med 15 prosent innen 2008
- øke eierandelen i sentralnettet til 100 prosent og posisjonere oss i forhold til utviklingen i den nordiske nettstrukturen

Kvalitet og pålitelighet | Vi skal :

- sørge for at antall feil i sentralnettet med avbrudd for sluttbruker ikke overstiger 20 og ikke gir mer enn 1000 MWh ikke-levert energi årlig
- sørge for at hvert sentralnettspunkt har akseptabel spenning og maksimalt ett avbrudd årlig som skyldes feil i Statnetts egne anlegg

Kunder og marked | Vi skal :

- ha aksept for vår rolle som systemansvarlig nettselskap og være den foretrukne eier av sentralnettanlegg
- oppnå at kundene er fornøyd med vår åpenhet og med samarbeidet

Medarbeidere | Vi skal :

- ha medarbeidere med høy kompetanse, åpenhet og samarbeidsvilje
- ha ledere som motiverer, setter klare mål og følger opp disse
- være en arbeidsplass med minimal risiko for personskade, med H-verdi lavere enn 5

Miljø og samfunn | Vi skal :

- vektlegge natur og miljø på linje med funksjonelle, tekniske og økonomiske hensyn
- kommunisere med allmennheten for å skape økt forståelse for vår virksomhet
- ha en positiv dialog med myndighetene for utvikling av våre generelle og bedriftsøkonomiske rammevilkår □

vi skal: være en arbeidsplass med minimal risiko for personskade

Statnett:

Effektiv infrastruktur

Strøm kan ikke lagres, men må produseres samtidig som den skal brukes. Og den eneste måten vi kan transportere denne varen på, er gjennom et overføringsnett av kraftledninger. Statnett er den norske,

nasjonale koordinatoren som passer på at det produseres like mye kraft som det brukes og gir kjøpere og selgere den nødvendige transportmuligheten. Statnett stiller nettet til rådighet for et åpent kraftmarked og

sørger for at fysiske begrensninger blir overholdt. Dette transportsystemet er den fysiske markedsplassen for elektrisk kraft.

Statnett er et systemansvarlig nettselskap. Foretaket eier ca. 80 prosent av strømforsyningens «riksveier», sentralnettet, og dirigerer strømmen i dette transportsystemet slik at systemet utnyttes best mulig. Statnetts forretningsidé er at rasjonell og kreativ utvikling av infrastrukturen skal gi tilfredsstillende leveringskvalitet og et velfungerende kraftmarked. Statnetts kunder er kraftprodusenter, store energiselskaper og enkelte store industrikunder som er knyttet direkte til det landsomfattende sentralnettet.

Effektiv spisskompetanse | Statnett legger vekt på å representere spisskompetanse innen krafttransport og -koordinering. Ved organiseringen av foretaket, søker man i størst mulig grad å kunne utnytte synergieffekter ved et sterkt, samlet faglig miljø for å drive og utvikle denne infrastrukturen. Samtidig gir dette gevinster innen effektivisering, og bidrar til et rasjonelt transportsystem med lave kostnader. Statnett har i flere år arbeidet spesielt med effektivisering av foretaket, blant annet gjennom programmet «Statnett 2000». Dette sterke fokuset på

effektivitet gir nå gode resultater når vi sammenligner oss med andre tilsvarende foretak i Europa – og i verden for øvrig.

Nøytralitet | Et sterkt og nøytralt systemansvarlig nettselskap er en forutsetning for å utvikle kraftmarkedet videre. Det at de ulike aktørene på dette markedet – det være seg produsenter, selgere eller forbrukere – ikke har mulighet til utilbørlig å påvirke krafttransportsystemet, er viktig for at markedet skal ha tillit. Et landsdekkende sentralnett for transport av elektrisk kraft virker dessuten prisutjevner. Dermed skal ikke geografisk plassering påvirke konkurransemulighetene. Systemet er utformet slik at det kan bidra til å legge til rette for etablering av bedrifter i distriktene. | Etter hvert som stadig flere europeiske land legger til rette for et konkurransebasert kraftmarked, ser vi at det etableres systemansvarlige nettselskaper av samme type som Statnett for å få de nyåpnede markedene til å fungere.

Entreprenør, børs og tele | Ut over denne kjernevirksomheten tilbyr Statnett gjennom datterselskapet Statnett Entreprenør AS å bygge, drifte og vedlikeholde kraftledninger, samt

å utføre andre aktiviteter der selskapets kompetanse kan utnyttes. Datterselskapet Statnett Rederi AS eier to skip, kabelleggingsskipet «Skagerrak» og tungtransportskipet «Elektron». Statnett eier også 50 prosent av den nordiske kraftbørsen Nord Pool ASA og ca. 14 prosent av teleselskapet Enitel.

Rammer og risiko | Statnett ble etablert 20. desember 1991, er eid av staten og organisert som et statsforetak (SF), i henhold til lov om Statsforetak av august 1991. Olje- og energidepartementet følger opp statens eieransvar. Statsforetaksloven har mange fellestrekk med aksjeloven. En viktig forskjell er imidlertid at staten garanterer for statsforetakets forpliktelser. Garantien er en del av foretakets vedtekter. | Statnetts kjernevirksomhet er monopolbasert, og inntektene er regulert av inntektsrammer gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). De konkurranseutsatte virksomhetene er organisert i egne selskaper. Statnett SF har fått høyest mulig kredittvurdering (AAA) av ratingbyrået Standard & Poor's. □

Konsernsjef Odd Håkon Hoelsæter:

M

I markedets tjeneste

Målet for all vår aktivitet er å legge forholdene til rette for at kraftmarkedet skal fungere best mulig. Både vår eierposisjon i det landsdekkende sentralnettet for elektrisk kraft og ansvaret for utvikling og koordinering av det norske kraftsystemet er viktige arbeidsredskaper i denne sammenheng. Med så vel systemansvar som eget nett, har vi et bredt spekter av virkemidler å velge i – det være seg utbygging av anlegg for overføring av strøm eller avtaler med produsenter eller forbrukere. Vi velger det alternativet som gir markedet den økonomisk sett optimale løsningen.

vi skal: oppnå at kundene er fornøyd med vår åpenhet og samarbeidsvilje

Den totale driften blir så effektiv som mulig ved at avveininger mellom økt utnyttelse av eksisterende nett og nyutbygging foretas samlet og helhetlig. Samtidig har samfunnsøkonomisk riktige investeringer kortest mulig gjennomføringstid på denne måten. Som systemansvarlig nettselskap er vi også en garantist for nøytralitet. Blant annet hindrer vi at enkeltaktører skal kunne påvirke driften av sentralnettet på bekostning av andre aktører. Vår vektlegging av samfunnsøkonomiske kriterier kommer ikke i konflikt med bedriftsøkonomiske hensyn, forutsatt at systemet med innteksregulering gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) legger opp til en struktur for investeringer som imøtekommer en slik samfunnsøkonomisk utvikling.

Kvalitet på kort sikt Vi vil utvikle og drive sentralnettet for elektrisk kraft til beste for norske forbrukere av alle kategorier – enten det er næringsvirksomhet, offentlig virksomhet eller husholdninger vi tenker på. Vi satser derfor på høy kvalitet på vår «transporttjeneste». Med høy kvalitet mener vi at norske forbrukere skal gis tilfredsstillende tilgang på strøm på kort og lang sikt. Statnetts oppgave i denne sammenheng er å tilfredsstille behovet de ulike aktørene i kraftmarkedet har for krafttransport, og at de tekniske kvalitetskravene til frekvens, spenning og risiko for avbrudd innfris. På kort sikt legger Statnett til rette for et effektivt kraftmarked og koordinerer produksjon og forbruk av strøm i tråd med NVEs retningslinjer for systemansvar. Som ledd i dette må Statnett sikre tilgang på tilstrekkelige reserver hos kraftprodusentene, slik at kraftproduksjonen

kan økes på kort tid når feil eller andre spesielle hendelser forstyrrer den nødvendige balansen i systemet. Samtidig har vi arbeidet fram avtaler med store forbrukere innen industrien om å koble ut disse ved slike uforutsette hendelser.

Kvalitet på lang sikt På lang sikt opprettholdes denne kvaliteten ved å gjennomføre samfunnsøkonomisk riktige investeringer i ledninger, kabler og stasjoner for overføring av kraft. Dessuten vurderer Statnett framtidig effekt- og energibalanse, varsler myndighetene om en eventuell uheldig utvikling og foreslår nødvendige tiltak. Vi ser nå en risiko for et framtidig underskudd på kraft – både energi og effekt – i Norge. Ved svært kaldt vær i store deler av Skandinavia vil vi allerede nå kunne risikere at det ikke finnes tilstrekkelig produksjonskapasitet til å møte behovet i øyeblikket. Dette, sammen med utviklingen av de europeiske kraftmarkedene, gjør at vi trenger bedre kapasitet for å utveksle kraft med utlandet. I denne sammenheng legger Statnett vekt på å sikre bygging av sjøkabler mellom Norge og det europeiske kontinentet. Vi vurderer også en kabel mellom Norge og England. I tillegg arbeider vi med forbedringer av forholdene i det nordiske kraftmarkedet gjennom et nærmere samarbeid mellom de systemansvarlige nettselskapene. En del av arbeidet for å sikre kvaliteten på strømforsyningen på lang sikt er også vår innsats for å forbedre dagens måte å regulere nettselskapenes inntekter på. Vi mener at dagens modell må tilpasses slik at det blir lønnsomt å investere i høyere kapasitet og bedre nett når det er et samfunnsøkonomisk

behov for det. Vi vil komme med konkrete forslag og fortsette våre samtaler med NVE for å få dette til.

Effektivitet For å gjøre jobben vår ikke bare med høy kvalitet, men også til lave kostnader, vil vi fortsette vårt arbeid med å effektivisere kjernevirksomheten. I denne sammenheng vil vi fullføre «Statnett 2000». Dette programmet har som mål at vi skal redusere årlige kostnader med 200 millioner kroner innen år 2002. Risikovurdering er vesentlig for kostnadseffektiv drift. Videre er samordning og synergi stikkord for vår måte å organisere oppgavene på som et systemansvarlig nettselskap. Vi arbeider for ytterligere å forbedre vår organisasjon etter dette prinsippet for å ta ut flere effektiviseringsgevinster. Vi mener også at vi kan drive sentralnettet mer kostnadseffektivt dersom vi eier hele dette nettet. I dag eier vi ca. 80 prosent, og det er 26 andre eiere som har større og mindre deler av de siste 20 prosentene. Ved å bli eneiere av nettet på dette nivået kan vi både drive mer effektivt, rent administrativt, og vi kan lettere utvikle nettet videre, som helhet ut fra et samlet samfunnsøkonomisk ståsted.

Miljøansvar Statnett har også et miljøansvar. Vår aktivitet har miljøkonsekvenser; den viktigste er nok at kraftledningene legger beslag på areal. Vi skal vektlegge natur og miljø på linje med funksjonelle, tekniske og økonomiske hensyn. Vårt arbeid med å øke utnyttelsen av eksisterende kapasitet er også viktig i miljøsammenheng, da dette reduserer behovet for nye ledninger. Statnett har en offensiv miljøpolicy og utarbeider egen miljørapport. □

vi skal: ha ledere som motiverer, setter klare mål og følger opp disse

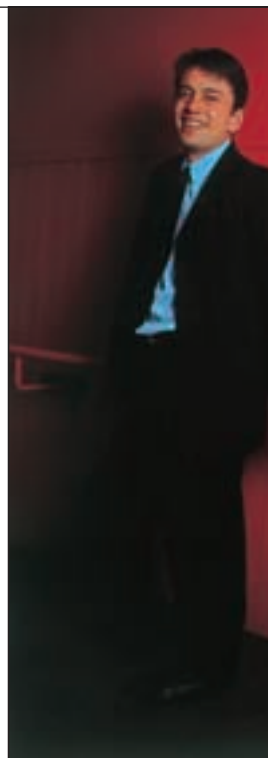
Elisabeth Berge
styrets nestleder

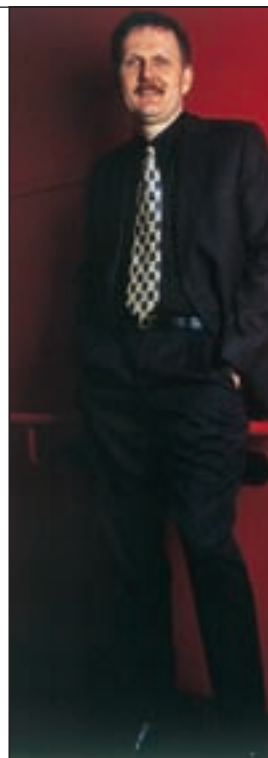
Sverre Aam
styremedlem

Bente Holm Akselsen
styremedlem

Rolf Magne Nyheim
styremedlem

Ole Bjørn Kirstihagen
styremedlem

Bengt Øverli
styremedlem

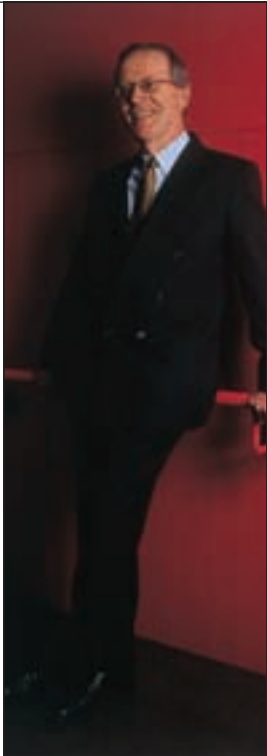

Elisabeth Wille
styremedlem

Jonfinn Fløtre
styremedlem

• Styrets beretning

Anders Utne
styrets leder

Atle Neteland
brukerrådets leder

Odd Håkon Hoelsæter
konsernsjef

Norges tilgang på elektrisk kraft, så vel øyeblikkets produksjonskapasitet som energitilgangen over tid, byr på vesentlige utfordringer for Statnett som systemansvarlig nettselskap. Tilstrekkelig tilgang til elektrisk kraft, med god kvalitet og lave kostnader på overføringstjenesten, er et vedvarende fokusområde for Statnetts styre. Foretaket legger stor vekt på å bidra til løsninger på disse utfordringene i samarbeid med kunder og myndigheter.

Statnett er det systemansvarlige nettselskapet i Norge. Foretaket skal gjennom rasjonell utvikling av infrastrukturen legge forholdene til rette for kraftmarkedet og sørge for pålitelig overføring av elektrisk kraft. Statnett

har hovedkontor i Oslo, mens driften av det landsdekkende ledningsnettet skjer over store deler av Norge. I forbindelse med behandlingen av energimeldingen (St. meld. nr. 29 (1998-99)), fastslo Stortinget på ny at Statnett SF er ansvarlig for systemsikkerheten i det norske kraftsystemet både på kort og lang sikt, og at foretaket videre er ansvarlig for investeringer i sentralnettet. Statnetts kjernevirksomhet har vært organisert i to forretningsområder; systemoperatør og netteier. Begge forretningsområdene har som mål å legge forholdene til rette for et velfungerende kraftmarked. Forretningsområdet systemoperatør har vært knyttet til det overordnede ansvar for å koordinere drift av det norske kraftsystemet, kraftsystemplanlegging, og til rollen som operatør av sentralnettet. Netteierfunksjonen har bestått av virksomhet knyttet til plan-

legging, bygging og drift av foretakets egne ledninger, kabler og stasjoner for overføring av elektrisk kraft. I tillegg har Statnett de heleide datterselskapene Statnett Entreprenør AS og Statnett Rederi AS, og Statnett er 50 prosent eier av den nordiske kraftbørsen Nord Pool ASA. Statnett ivaretar også en del andre oppgaver knyttet til koordineringen av det norske kraftsystemet.

Statnetts økonomi og finansielle situasjon

Resultat Resultat etter skatt for Statnettkonsernet i 1999 ble 415 millioner kroner, mot 475 millioner kroner i 1998. Netteier oppnådde et driftsresultat på 812 millioner kroner, mens resultatet for systemoperatør ble minus 57 millioner. Systemoperatørens resultat har delvis sammenheng med at koordineringen av kraftsystemet har medført større kostnader enn myndighetenes inntektsramme gir rom for, og delvis en tilbakebetaling av systemoperatørens fordelte mindreinntekter for tidligere år til øvrige eiere av anlegg i sentralnettet. Entreprenørvirksomheten er delt i to selskaper; Statnett Entreprenør AS og Statnett Rederi AS. Mens Statnett Entreprenør har gode resultater å vise til for 1999, fikk Statnett Rederi et negativt resultat. Det negative resultatet har sammenheng med lave rater grunnet sterk konkurranse på den type oppdrag rederiet hadde i 1999. Totalt bidro entreprenørvirksomheten med et resultat før skatt på minus 48 millioner kroner, etter nedskrivning på skip med vel 43 millioner kroner. Forretningsområdet Kraftbørs (50 prosent av Nord Pool ASA) ga et overskudd på 23 millioner kroner før skatt, noe som er høyere enn forventet. Sentralnettets regnskap skal gå i null over tid. Avvik fra denne balansen føres som henholdsvis mer- eller mindreinntekter, som vanligvis innarbeides i påfølgende års budsjett i form av høyere eller lavere priser på krafttransport. Sentralnettordningen ga i 1999 en merinntekt på 155 millioner kroner. Ved inngangen til året hadde ordningen en akkumulert mindreinntekt på 446 millioner, som ved utgangen av året var redusert til knapt 291 mil-

lioner kroner. Fortsatt drift av foretaket er lagt til grunn for regnskapet.

Balanse, kontantstrøm og likviditet Statnetts total kapital var ved årsskiftet 11 361 millioner kroner. Av dette var 7 137 millioner gjeld. For å redusere finansiell risiko, benyttes rente- og valutawapper. Pr. 31. desember 1999 var foretakets egenkapital 4 131 millioner kroner, noe som gir en egenkapitalandel på 36,5 prosent. Statnetts forventede framtidige investeringer innebærer en betydelig økning av total kapitalen de nærmeste fem årene. Dette gjelder investeringer i nye kabelforbindelser til utlandet og i forsterkninger av vårt nett innenlands. Solid økonomi med god egenkapitalandel og det at staten som eier garanterer for våre forpliktelser innen gitte rammer, gir viktig grunnlag for opptak av nye lån. Statnett har nå topp rating fra to ratingbyråer for sine langsiktige lån. De store investeringene vi ser framover vil i perioder gi en noe lavere egenkapitalandel. Soliditeten forventes imidlertid å være betryggende gjennom hele den kommende investeringsperioden. Netto kontantstrøm for 1999 var minus 16 millioner kroner for Statnett SF. Statnetts drift viste en positiv kontantstrøm på 1 023 millioner kroner. Av dette ble 730 millioner kroner benyttet til investeringer. Finansieringsaktiviteter inklusive utbytte medførte netto utbetalinger på i alt 309 millioner kroner. Om-løpsmidlene i Statnett SF utgjorde ved årsskifte 1 555 millioner kroner. Av dette var 883 millioner betalingsmidler. Øvrige om-løpsmidler består hovedsakelig av kundefordringer. Foretakets kortsiktige gjeld utgjorde 1 146 millioner kroner. Styret vurderer foretakets likviditetssituasjon til å være god.

Inntektsrammer Inntektsrammen, den øvre grensen for inntekter knyttet til monopol-funksjonene, fastsettes årlig av myndighetene for hvert enkelt nettselskap. I den forbindelse fastsettes også et effektivitetskrav som varierer fra 1,5 til 4,5. For 1999 satte myndighetene effektivitetskravet overfor Statnett i utgangspunktet til 4,08 prosent for drift av Statnetts egne sen-

tral- og regionalnettanlegg og 1,5 prosent for henholdsvis Skagerrakkablene og operatørfunksjonen. Statnett var uenig i nivået på kravene og innklaget saken for Olje- og energidepartementet. Saken er ikke avgjort. I november 1999 fikk Statnett et nytt vedtak om inntektsramme for årene 1997-1999. Dette vedtaket innebar to strukturelle endringer. For det første ble Skagerrakkablene mellom Norge og Danmark tatt ut av innteksreguleringen. For det andre ble rammene for netteier og systemoperatør (med unntak av fysiske tap i sentralnettet) slått sammen, og nytt vektet effektivitetskrav satt til 3,91 prosent. For tapene i sentralnettet er kravet satt til 1,5 prosent effektivisering. I løpet av 1999 kjøpte Statnett anlegg fra Viken Energinett AS. Disse hadde et lavere effektivitetskrav enn Statnetts anlegg. I henhold til dette er effektivitetskravet for Statnett for 2000 satt til 3,82 prosent. Kravet til effektivisering av tap i sentralnettet er beholdt på 1,5 prosent.

Samfunnsøkonomisk lønnsomhet Statnett søker samfunnsøkonomisk lønnsomme løsninger på sine oppgaver, samtidig som foretaket skal drive sin virksomhet etter forretningsmessige prinsipper. Når det gjelder bedriftsøkonomisk lønnsomhet vil dette også være avhengig av hvilke rammebetingelser foretaket får generelt og hvilket inntektssystem Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) etablerer for nettselskaper spesielt. Statnetts intensjon er å gjennomføre samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter, og samtidig ha som mål å medvirke til at rammebetingelsene utformes slik at det blir mest mulig samsvar mellom samfunnsøkonomisk og bedriftsøkonomisk lønnsomhet. Ved behandlingen av energimeldingen uttalte Stortinget at Statnett må gjennomføre investeringer som bidrar til lavere avkastning i enkelte situasjoner, men slår fast at «Nettselskapers inntekter skal imidlertid over tid dekke kostnadene ved drift og avskrivning av nettet, samt å gi en rimelig avkastning på investert kapital ved effektiv drift». Styret noterer seg dette med tilfredshet.

Forretningsmessige disposisjoner

Kjøp og salg av overføringsanlegg Statnett har i 1999 kjøpt flere sentralnettanlegg for overføring av elektrisk kraft, samtidig som foretaket har solgt enkelte regionale overføringsanlegg. Den største overtakelsen var kjøp av Viken Energinetts sentralnettleddninger. Samtidig inngikk Statnett, Viken Energinett og Hafslund en intensjonsavtale om samarbeid med Drammen Energinett og Buskerud Energi. I tillegg har Statnett kjøpt 300 kV-ledningen mellom Rendalen og Fåberg fra K/L Opplandskraft samt Fåberg transformatorstasjon av Hamar-regionen Energiverk (HrE) og K/L Opplandskraft, og solgt deler av ledningen mellom Furnes og Gjøvik samt Furnes transformatorstasjon til HrE. Statnett har som mål å eie hele sentralnettet.

Virksomhetsoppfølging

Effektivisering Effektivisering har i flere år vært et sentralt satsingsområde for Statnett. Foretaket har satt seg som mål å redusere de totale, årlige kostnader med 200 millioner kroner sammenlignet med 1997. Av dette tar Statnett sikte på et kostnadskutt på 150 millioner i 2000. Bortimot 100 millioner er operative kostnader, mens resten er engineerings- og anskaffelseskostnader. Fram til år 2002 er målet å redusere kostnadene ytterligere for å nå det samlede målet på 200 millioner kroner. De vedtatte planene for 2000 viser at effektiviseringsprogrammet er i rute. Effektiviseringen har blitt gjennomført i nært samarbeid med de ansattes organisasjoner. Det har vært et mål at ingen skulle sies opp, men at den nødvendige nedbemanningen skulle skje ved naturlig avgang og frivillige tiltakspakker. Vi er derfor fornøyde med at dette målet er nådd.

Stabil drift Driftsmessig var 1999 et rolig år uten de store hendelsene. Været bød på få utfordringer, og ingen utfall av anlegg i sentralnettet ga store konsekvenser. Temperaturene var totalt sett noe høyere enn i «normalåret», og sammen med tilstrekkelig nedbør ga det en betryggende tilgang på energi.

Mot slutten av året var det en periode med noe kaldere vær, med forbruk opp mot den tilgangen på produksjonskapasitet som er tilgjengelig i det norske markedet. På sitt høyeste nådde forbruket vel 21 000 megawatt (MW).

Tilgang til produksjonskapasitet Statnett følger nøye med forholdet mellom et økende kraftforbruk med høye forbrukstopper og tilgjengelig produksjonskapasitet (effektbalansen). Dersom vi får kaldt vær over en periode i Sverige og Norge samtidig, vil vi med dagens kapasitet ha problemer med å dekke behovet i Norge. Den knappe effektbalansen er ved flere anledninger tatt opp med myndighetene. Det har vært kontakt mellom Statnett og NVE for å se på hvilke tiltak som kan iverksettes for både å bedre effekttilgangen og for å håndtere eventuelle framtidige situasjoner med anstrengt drift på grunn av høyt forbruk og andre forhold. Olje- og energidepartementet har gitt Statnett fullmakt til å koble ut forbruk dersom dette skulle bli nødvendig. Samtidig arbeider Statnett med å etablere avtaler med store forbrukere, slik at disse kan koble ut eller redusere sitt forbruk ved behov. I januar/februar 2000 ble det inngått slike avtaler med Norsk Hydro og Norske Skog. Det har vært arbeidet med utvikling av et eget regulerkraftmarked der storforbrukere kan melde inn hvilken pris de skal ha for å koble ut eller redusere sitt forbruk, som et supplement til den ordinære regulerkrafttjenesten der produsenter anmelder pris for å endre kraftproduksjonen. Slike avtaler om reduksjon og utkobling av forbruk er viktige alternativer og tillegg til utbygging av så vel overføringsanlegg som produksjonskapasitet. For å komme fram til ordninger som også kan utnytte potensialet i sluttbrukermarkedet, er utvikling av systemer for toveis kommunikasjon en forutsetning. Statnett har sammen med andre energiselskap igangsatt et prosjekt ved SINTEF Energiforskning med dette for øyet.

Samarbeid med kunder Det ble i 1999 undertegnet en ny kontrakt om tilknytning til sentralnettet for de av Statnetts kun-

der som er medlemmer av Prosessindustriens Landsforening (PIL). Avtalen kan også benyttes av andre kunder. Det ble også satt i gang et samarbeid med kundeorganisasjonene PIL og SFO (Statnettkundenes fellesorganisasjon) med tanke på å endre dagens prisstruktur for bruk av sentralnettet. Dette arbeidet er forventet å være avsluttet i løpet av 2000.

Områder med hovedfokus i 1999

Kabler til Kontinentet og nettforsterkninger Tiltakene for å forsterke sentralnettet i tilknytning til kraftutveksling med Kontinentet har startet, og ny 300 (420) kV ledning mellom Kristiansand transformatorstasjon og Evjeområdet ble satt i drift i april. Øvrige nettforsterkninger planlegges i takt med framdriften i kabelprosjektene. Samarbeidet mellom kabelselskapene Viking Cable og EuroKabel om bygging av en bipolforbindelse mellom Norge og Tyskland er terminert. Dette skjedde som et resultat av at tyske EST EuroStrom Trading sa opp avtalen om kraftutveksling med EuroKraft Norge. Som følge av dette er alt praktisk prosjektarbeid i EuroKabel stilt i bero. Viking Cable har, etter at samarbeidet med EuroKabel opphørte, besluttet å gjennomføre Viking Cable-prosjektet som en monopol med metallisk retur mellom Feda i Norge og Brunsbüttel i Tyskland. Dette medfører at konsesjonssøknaden må tilpasses en ny trasé for ilandføring i Norge. Viking Cable har inngått avtale om leveranse av kabel med Pirelli og Alcatel. Innen utgangen av år 2000 forventes at avtaler om leveranse av strømrettere og installasjonsarbeider blir inngått. Prosjektet planlegges ferdigstilt ultimo 2004. Utviklingskontrakten i NorNed-prosjektet med kabelløseleverandøren NKT Cables ble hevet på grunn av forsinkelser i utviklingsarbeidet og manglende anleggskonsesjoner i Nederland. De viktigste konsesjonene foreligger nå. Partene har besluttet å notifisere prosjektet til EU-myndighetene. Dette innebærer at prosjektet tidligst vil kunne ferdigstilles innen utgangen av 2004. Parallelt med EU-notifisering forhandles det om innkjøp av gjenstående leveranser til prosjektet.

Kommersiell televirksomhet | Statnett spilte en vesentlig rolle i etableringen av teleselskapet Enitel, og kanaliserte all sin kommersielle televirksomhet gjennom dette selskapet. Ved oppstarten i 1996 eide Statnett ca. 30 prosent av selskapet. Ved årsskiftet var foretakets eierandel redusert til om lag 14 prosent. Reduksjonen er et resultat av emisjoner i selskapet der Statnett ikke har deltatt. Den kapitalen Statnett har lagt inn i selskapet, har hatt en betydelig verdistigning siste år.

Overgang til år 2000 | Kraftforsyning er helt vesentlig for de fleste vitale samfunnsfunksjoner. Derfor har også vår bransje vært opptatt av å forebygge og løse dataproblemer som ellers ville kunne true leveringspåliteligheten ved overgangen til år 2000 (Y2K). Det er med glede vi kan rapportere om en helt problemfri overgang til år 2000 for den norske kraftforsyningen.

Miljø | Statnett legger i sin miljøstrategi vekt på en effektiv og miljøtilpasset utvikling og utnyttelse av elkraftsystemet. Miljøstrategien innebærer at natur og miljø skal vektlegges på linje med funksjonelle, tekniske og økonomiske hensyn ved planlegging, bygging og drift av overføringsanlegg. | Statnett legger stor vekt på å finne løsninger for å utnytte dagens ledningsnett best mulig, for å unngå eller utsette å bygge ut nye ledninger og stasjoner. Foretaket søker også å ta estetiske hensyn både ved valg av traseer og ved valg av master og liner, og har på ledningen mellom Kristiansand og Evjeområdet

benyttet mørkfarget materiell for å gjøre enkelte strekker så lite synlig som mulig. | Avhending av miljøskadelige stoffer skjer i henhold til myndighetenes krav og retningslinjer. | Når det gjelder mulige helsevirkninger av de elektriske og magnetiske feltene som omgir kraftledninger, følger Statnett myndighetenes anbefalinger. Statnett har valgt et «moderat forsiktighetsprinsipp» ved sine utbygginger og støtter i tillegg forskning i uavhengige institusjoner. | For ytterligere informasjon om miljø, viser vi til Statnetts miljørapport.

Organisatoriske forhold

Intern organisasjon | Ved årsskiftet 1999-2000 var det 819 fast ansatte i Statnettkonsernet, mot 886 ansatte foregående år. Av disse er 528 ansatt i morselskapet og 291 i datterselskapet Statnett Entreprenør AS. Endringen har kommet som følge av de tiltak som har blitt iverksatt som en del av Statnetts program for effektivisering. Høsten 1999 ble det satt i gang et arbeid med å forbedre foretakets interne organisasjon. Dette vil etter planen gi en organisasjonsendring i løpet av første halvår 2000.

Sikkerhet og internt arbeidsmiljø | I 1999 hadde Statnettkonsernet 10 skader med fravær, mot 20 året før. Fraværsskadefrekvensen (H-verdi) var på 6,59 mot 11,97 i 1998. Fraværsskadefrekvensen er et uttrykk for antall personskader med fravær pr. million arbeidstimer. Antall skader med fravær

har hatt en svært positiv utvikling siste år. Vi ser dette i sammenheng med den store innsatsen innen skadeforebyggende tiltak, med blant annet forbedrede rapporteringsrutiner, holdningsskapende arbeid og sterkere fokus på sikkerhet i instruksjoner og arbeidsbeskrivelser. Sykefraværet for Statnettkonsernet var i 1999 på 4,8 prosent, mot 4,1 prosent året før. Statnett SF hadde et sykefravær på 3,3 prosent. Det har blitt tatt et initiativ overfor alle enheter med fravær over 3,5 prosent med sikte på å analysere årsakene og vurdere tiltak for å redusere sykefraværet på kort og lang sikt. Aktiv sykemelding har blitt benyttet i større grad som virkemiddel for tidlig arbeidstrening og tilbakeføring til ordinær arbeidssituasjon.

Disponering av overskudd | I Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2000, foreslås en utbyttepolitikk for Statnett til og med år 2002. Forslaget innebærer at Staten som eier tar ut et utbytte på 50 prosent av overskuddet i konsernet. I henhold til dette foreslår styret følgende disponering av overskuddet i Statnett SF:

<i>(Beløp i mill. kr)</i>	
Utbytte til eier:	208
Avgitt konsernbidrag:	23
Tilbakeholdt overskudd:	171
Sum:	402

Oslo, 16. mars 2000

Jonfinn Fløtre

Ole B. Kirstihagen

Elisabeth Wille

Rolf Magne Nyheim

Bengt Øverli

Sverre Aam

Elisabeth Berge
nestleder

Anders Utne
styrets leder

Odd H. Hoelsæter
konsernsjef

MORSELSKAP			KONSERN		
1999	1998	(beløp i mill. kr)	Noter	1999	1998
		Driftsinntekter			
2 467	2 465	Krafttransport	5	2 467	2 442
831	850	Kraftsalg	5	5 199	4 243
92	66	Andre driftsinntekter	5	308	259
3 390	3 381	Sum driftsinntekter		7 974	6 944
		Driftskostnader			
880	899	Kraftkjøp og systemtjenester	6	5 337	4 359
170	209	Overføringstap		81	118
352	360	Leie av overføringsanlegg		352	360
134	112	Materialer og underentreprenører	7	112	72
197	275	Lønn og sosiale kostnader	7, 8, 9	304	356
484	455	Avskrivninger	10	494	464
107	-	Nedskrivninger	7	107	-
301	264	Andre driftskostnader	7	387	354
2 625	2 574	Sum driftskostnader		7 174	6 083
765	807	Driftsresultat		800	861
127	82	Finansinntekter	11	117	120
341	320	Finanskostnader	11	342	320
214	238	Netto finansposter		225	200
551	569	Resultat før skattekostnad		575	661
149	180	Skattekostnad	18	160	186
402	389	Resultat		415	475
Opplysninger om disposisjoner:					
208	350	Utbytte		208	350
23	16	Avgitt konsernbidrag etter skattekostnad		-	-

MORSELSKAP				KONSERN	
1999	1998	(beløp i mill. kr)	Noter	1999	1998
		Eiendeler			
		Immaterielle eiendeler			
54	49	Utsatt skattefordel	18	84	83
		Anleggsmidler			
8 926	8 367	Varige driftsmidler	10	8 965	8 407
313	551	Anlegg under utførelse	7	362	630
126	103	Investering i konsernselskaper	12	30	30
142	158	Investering i andre aksjer og andeler	12	178	201
191	237	Lån til foretak i samme konsern	17	-	-
49	-	Andre langsiktige fordringer	13	60	-
5	-	Pensjonsmidler	9	5	-
9 752	9 416	Sum anleggsmidler		9 600	9 268
		Omløpsmidler			
640	864	Kundefordringer	13	910	1 058
18	52	Konsernmellomværende	17	-	-
14	64	Andre kortsiktige fordringer	13	37	69
883	899	Betalingsmidler	14	987	1 093
1 555	1 879	Sum omløpsmidler		1 934	2 220
11 361	11 344	Sum eiendeler		11 618	11 571

MORSELSKAP		(beløp i mill. kr)	Noter	KONSERN	
1999	1998			1999	1998
		Gjeld og egenkapital			
		Egenkapital			
2 700	2 700	Innskuddskapital		2 700	2 700
1 431	1 237	Annen egenkapital		1 449	1 243
4 131	3 937	Sum egenkapital	19	4 149	3 943
		Avsetninger for forpliktelser			
93	104	Pensjonsforpliktelser	9	126	137
		Langsiktig gjeld			
2 540	1 800	Obligasjonslån	15	2 540	1 800
2 001	2 401	Lån fra staten	15	2 001	2 401
1 396	1 695	Lån fra finansinstitusjoner	15	1 396	1 695
54	58	Annen langsiktig gjeld	16	66	70
5 991	5 954	Sum langsiktig gjeld		6 003	5 966
		Kortsiktig gjeld			
341	325	Leverandørgjeld		584	591
147	143	Konsernmellomværende	17	-	-
149	180	Betalbar skatt	18	165	185
113	96	Skyldige avgifter, skattetrekk, feriepenger		127	116
208	350	Avsatt utbytte		208	350
188	255	Annen kortsiktig gjeld		256	283
1 146	1 349	Sum kortsiktig gjeld		1 340	1 525
11 361	11 344	Sum gjeld og egenkapital		11 618	11 571
1	1	Pantestillelser, garantiansvar	20	1	1
		Finansielle derivater	3		

Anders Utne
styrets leder

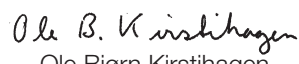

Elisabeth Berge
nestleder

Bente Holm Akselsen

Elisabeth Wille

Sverre Aam

Jonfinn Fløtre

Ole Bjørn Kirstihagen

Bengt Øverli

Rolf Magne Nyheim

Odd Håkon Hoelsæter
konsernsjef

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

MORSELSKAP			KONSERN	
1999	1998	(beløp i mill. kr)	1999	1998
		Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
551	389	Resultat før skattekostnad	575	475
-51	6	Tap/gevinst ved salg av anleggsmidler	-30	4
484	455	Ordinære avskrivninger	494	464
240	-502	Endring i kundefordringer/ leverandørgjeld	141	-453
-201	-196	Endring i andre tidsavgrensingsposter	-202	-213
1 023	152	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	978	277
		Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
36	55	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	38	61
-1 058	-364	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-1 067	-375
238	-232	Beholdningsendring anlegg under utførelse	268	-250
31	2	Endring i langsiktige lånefordringer	-60	-
23	-162	Endring aksjeinvesteringer	46	-195
-730	-701	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-775	-759
		Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
1 550	1 070	Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld	1 550	1 070
-1 509	-400	Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-1 509	-400
-350	-196	Utbetalinger av utbytte	-350	-196
-309	474	Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-309	474
-16	-75	Netto kontantstrøm for perioden	-106	-8
899	974	Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	1 093	1 101
883	899	Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	987	1 093

Generelt

Regnskapene for morselskap og konsern er avlagt i samsvar med Lov om årsregnskap av 17. juli 1998 og god regnskapsskikk, herunder anbefalinger i eget regnskapssirkulære for energiverk fra Oslo Børs.

Konsolideringsprinsipper*Konsoliderte selskaper*

Konsernregnskapet omfatter morselskapet og de heleide datterselskapene Statnett Entreprenør AS og Statnett Rederi AS, samt Statnett Skagerakk AS som er heleid av Statnett Rederi AS.

Det heleide datterselskapet Statnett Forsikring AS inngår ikke i konsernregnskapet da selskapets drift er vesentlig forskjellig fra resten av konsernet.

Videre inngår de tre nedenfornevnte felleskontrollerte selskaper hvor Statnett har 50% eierandel og bestemmende innflytelse.

Investering i felleskontrollerte selskaper

Morselskapet eier 50 prosent av Nord Pool ASA, Viking Cable AS og EuroKabel AS.

Investeringer i felleskontrollerte selskaper behandles etter kostmetoden i morregnskapet og bruttometoden i konsernregnskapet.

Eliminering av interne transaksjoner

Alle transaksjoner og mellomværende mellom selskapene i konsernet er eliminert.

Eliminering av aksjer i datterselskaper

Aksjer i datterselskapene er eliminert etter oppkjøpsmetoden. De heleide datterselskapene er stiftet av morselskapet.

Investering i tilknyttet selskap

Investering i tilknyttet selskap hvor konsernet eier fra 15 til 50 prosent av den stemmeberettigede aksjekapital og hvor konsernet har betydelig innflytelse (tilknyttet selskap), behandles etter kostmetoden i morregnskapet og egenkapitalmetoden i konsernregnskapet.

Investering i andre selskaper

Investering i selskaper hvor konsernet eier mindre enn 15 prosent av den stemmeberettigede aksjekapital behandles etter kostmetoden.

Prinsipper for inntektsføring og kostnadsføring.

Inntekter/kostnader resultatføres når de er opptjent/påløpt.

Sentralnettordningen (krafttransport)*Krafttransportinntekter*

Innmating og uttak av kraft fra sentralnett faktureres brukerne i henhold til fastsatt prissystem.

Prissystemet består av faste ledd og variable ledd (strømmengde x faktisk strømpris). Faste ledd inntektsføres jevnt over perioden, mens variable elementer inntektsføres i takt med innmating eller uttak av strøm i nettet.

Prisregulering

Resultatet for sentralnettordningen skal over tid være lik null. Eventuell mer-/mindreinntekt på driften av sentralnettordningen innkalkuleres og godtgjøres/inndeckes i prisene for senere år. Mer-/mindreinntekten periodiseres i regnskapet som henholdsvis leverandørgjeld og kundefordring.

Leie av sentralnettanlegg

Statnett eier hovedtyngden av det samlede sentralnett. Resten leies fra andre eiere. Leiekostnadene føres i regnskapet som egen post under driftskostnader. Innleie av Statnetts sentralnettanlegg er eliminert i morregnskapet.

Regionalt fellesnett

Regnskapsmessig behandles dette på samme måte som sentralnettordningen.

Systemoperatør*Inntekter*

Statnett hadde frem til november 1999 en separat inntektsramme for operatørfunksjonen. NVE fattet da nytt vedtak om Statnetts inntektsrammer, som innebar at det ble gitt en egen inntektsramme for transporttapet i sentralnett. Resten av operatør-rammen ble slått sammen med Statnetts inntektsramme som netteier. Statnetts nye inntektsramme er i regnskapet for 1999 splittet mellom netteier og operatør i samsvar med de opprinnelige rammene.

Inntektsrammen for transporttapet justeres ved årsslutt i henhold til faktisk elspotpris over året. Denne korreksjonen er beregnet og hensyntatt i regnskapet.

Inntektsrammene for operatør er tilsvarende kostnad i sentralnettordningen og regionalt fellesnett. I finansregnskapet er dette eliminert.

Avvik mellom inntektsramme for transporttap og virkelige kostnader skal i henhold til retningslinjene fordeles mellom anleggseierne i det enkelte fellesnett. I regnskapet er forutsatt at andre eiere i sentralnett dekker en andel i henhold til sin inntektsramme for 1999.

Transporttap (kraftkjøp)

Kostnadsføring skjer i takt med målt avvik mellom innmating og uttak av strøm i sentralnett.

Tapets størrelse pr time vil bl.a. variere avhengig av temperatur, belastning i nettet, og strømpris.

Tap ved krafttransport i sentralnett og det regionale fellesnett dekkes av nettets operatør og regnskapsføres som ordinær driftskostnad.

Netteier*Inntektsføring*

Fra og med 1997 innførte NVE et nytt reguleringsregime hvor nettinntektene reguleres gjennom en fastsatt inntektsramme. Inntektsrammen for 1999 er basert på kostnadsnivå i 1994/1995, justert for prisstigning, økning i energitransporten i nettet samt en effektiviseringsfaktor. For 1999 er den på 3,91 prosent mot 1,5 prosent i 1998. Netteiers gjennomsnittlige avkastning for årene 1997-2001 skal være mellom 2 prosent og 15 prosent. Avkast-

ning ut over maksimalgrensen skal tilbakeføres til kundene, mens avkastning under minimum kan belastes kundene.

Statnetts anlegg er inndelt i nettnivåene sentralnett, regionalnett og utenlandskabler. Inntektsrammen ble av Statnett fordelt på disse nettnivåene (regnskaper fremgår under Statnetts virksomhetsområder). I løpet av 1999 ble utenlandskablene unntatt fra monopolregulering, og andel av den opprinnelige inntektsramme ble utskilt, med virkning fra og med 1997.

Inntekter resultatføres når de er opptjent. For sentralnett- og regionalnettanlegg inntektsføres månedlig 1/12-del av inntektsrammen. Inntekter for utenlandskablene er basert på kontrakter.

Mer-/mindreinntekt for sentral- og regionalnettanlegg behandles særskilt iht. retningslinjer fra NVE. For sentralnettanlegg har netteier ingen mer-/mindreinntekt ved utgangen av 1999. For regionalnettanlegg har fakturerte inntekter vært i henhold til leiesatser, som samlet sett har vært lavere enn inntektsrammen. Akkumulert mindreinntekt for regionalnettanlegg ved utgangen av 1999 er på 23 mill. kroner. Avviket er periodisert som opptjent inntekt og balanseført som kundefordring, og vil belastes kundene senere år.

Kraftsalg/-kjøp

Inntekter/kostnader resultatføres når de er opptjent/påløpt, det vil si på leveringstidspunktet.

Kundeprosjekter

For prosjekter anvendes løpende inntektsføring. Dette innebærer at inntektsføringen skjer etter hvert som arbeidet utføres i henhold til fullførelsesgraden. Det vil si at opparbeidet andel av prosjektets forventede fortjeneste tas til inntekt. Fullførelsesgraden fastsettes på grunnlag av utført produksjon.

For prosjekter som forventes å gi tap, er hele det forventede tap kostnadsført. Garantiforpliktelser er kostnadsført.

Vedlikehold / Påkostning

Vedlikeholdskostnader resultatføres når de er påløpt. Det er kun foretatt avsetninger til periodisk vedlikehold for konsernets skip. Kostnader som vesentlig forlenger anleggets levetid og/eller øker kapasiteten regnskapsføres som investeringer.

Miljøkostnader

Når kostnader til fjerning av miljøskadelige materialer er sannsynliggjort, og forpliktelsen kan estimeres, blir beløpet resultatført.

Erstatninger

Løpende erstatninger i forbindelse med grunnverv o.l. resultatføres i det året hvor erstatningen pådras. Engangserstatninger inkluderes i kostpris på driftsmidlet.

Renteinntekter/-kostnader

Renteinntekter/-kostnader resultatføres når de er påløpt.

Gevinst/tap verdipapirer

Gevinst/tap knyttet til handel med verdipapirer resultatføres på realisasjonstidspunktet da porteføljen etter regnskapsreglene ikke er å betrakte som en kundeportefølje.

Skatter

Fra og med 1997 er morselskapet og de felleskontrollerte selskapene underlagt ordinær beskatning.

Skattemessig inngangsverdi av anleggsmidler er bokførte verdier pr 1. januar 1997.

Inntektsskatt resultatføres i inntektsåret, men betales etter skuddsvis.

Eiendomsskatter resultatføres og betales i inntektsåret. Disse klassifiseres under andre driftskostnader.

Verdipapirer

Obligasjoner og sertifikater er klassifisert som omløpsmidler. Verdipapirene styres som en portefølje og vurderes etter porteføljeprinsippet. Porteføljen vurderes til laveste verdi av kostpris og virkelig verdi (markedsverdi) på balansedagen. Netto urealisert kurstap på porteføljen kostnadsføres under finansielle poster, mens netto urealisert kursgevinst inntektsføres (reverseres) innenfor tidligere kostnadsførte tap. Realiserte kursgevinster/-tap føres netto under samme post.

Aksjer klassifisert som anleggsmidler er vurdert til kostpris, eventuelt virkelig verdi når verdinedgangen ikke er av forbigående art.

Kundefordringer

Kundefordringer vurderes til pålydende med fradrag for påregnelig tap.

Forbruksmaterieell og bunkers

Beholdninger av forbruksmaterieell samt bunkersbeholdning ombord på konsernets to spesialskip vurderes til den laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi, og inngår i andre kortsiktige fordringer.

Egne investeringsarbeider

Nybygging av ledninger og anlegg gjennom egen entreprenørvirksomhet utgjør en vesentlig del av investeringene.

Egne investeringsarbeider i morselskapet aktiveres til kalkulert selvkost.

Forprosjekter

Kostnader til forprosjekter i forbindelse med investeringer i egen regi kostnadsføres. Kostnadene til forprosjektering (engineering) av investeringer i kabelselskapene Viking Cable AS og EuroKabel AS samt samarbeidsprosjektet NorNed hvor Statnett deltar med 50 prosent andel, blir balanseført som anlegg under utførelse. Tilsvarende gjelder kabelprosjektet North Sea Interconnector (NSI) hvor Statnett samarbeider med The National Grid Company plc og Norsk Hydro AS. Det vurderes løpende om konsesjonsforhold eller andre årsaker betinger hel eller delvis nedskrivning av nedlagte forprosjektkostnader.

Renter i byggeperioden

Byggelånsrenter knyttet til egne anlegg under utførelse aktiveres. Rentene beregnes ut fra en gjennomsnittlig rente og investeringens omfang, da finansieringen ikke er identifisert spesifikt til det enkelte prosjekt.

Varige driftsmidler/avskrivninger

Varige driftsmidler vurderes til kostpris med fradrag for ordinære avskrivninger og nedskrivninger.

Ordinære avskrivninger er foretatt fra det tidspunkt driftsmidlet ble satt i ordinær drift og beregnes ut fra den økonomiske levetid. Tilsvarende gjelder også driftsmidler anskaffet fra andre netteiere. Grunnlaget for fastsettelse av økonomisk levetid tar utgangspunkt i anbefaling fra Enfos publikasjon "Avskrivninger innen energiforsyningen" og retningslinjer fra NVE vedrørende fastsettelse av overføringstariffer.

Reservedeler er aktivert sammen med tilhørende driftsmiddel, og blir avskrevet med samme satser som driftsmiddelet.

Gevinst/tap ved salg av driftsmidler føres som ordinær driftsinntekt.

Finansiell leasing

Samarbeidsavtale om investeringer i elnettet av fiberoptiske kabler og utleie til bruk i kommersiell televirksomhet er behandlet som finansiell leasing. Årlig godtgjørelse er behandlet som periodeinntekt.

Fordringer og gjeld i utenlandsk valuta

Betalingsmidler i utenlandsk valuta omregnes til kursen på balansedagen.

Andre omløpsmidler og kortsiktig gjeld, som ikke er terminsikret eller swappet til norske kroner, er oppført til henholdsvis laveste eller høyeste av transaksjonskurs og balansedagens kurs. Urealisert tap kostnadsføres, mens urealisert gevinst bare inntektsføres i den utstrekning den medgår til å dekke urealisert tap i samme valuta. Langsiktig opplåning i valuta knyttes sammen med swap og behandles som opplåning i norske kroner.

Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter omfatter verdipapirer, lån fra staten og finansinstitusjoner samt finansielle derivater. Finansielle derivater er avtaler som inngås med finansinstitusjoner om fastsettelse av fremtidige rentevilkår og/eller valutakurser. Det vises til note 3 for nærmere omtale av de ulike typer finansielle derivater som morselskapet benytter.

Finansielle derivater klassifiseres ved inngåelse enten som sikringstransaksjon eller handelstransaksjon. Det er intensjonen med inngåelse av transaksjonen som avgjør klassifiseringen. Sikringsstransaksjoner består av avtaler som har til hensikt å nøytralisere en eksisterende eller forventet renterisiko og/eller valutarisiko i balansen.

Den regnskapsmessige behandlingen av finansielle instrumenter følger av intensjonen med å inngå avtalen.

Sikringsinstrumenter får først resultatvirkning ved realisasjon. Resultatet av slike transaksjoner blir periodisert sammen med underliggende objekt.

Sikringsbokføring

Morselskapet har som mål å sikre seg mot tap i følgende situasjoner:

1. Tap på gjeldsposter som følge av renteendringer.
2. Tap ved inngåelse av kjøp-/salgskontrakter i valuta som følge av endringer i valutakurser.

Sikringsbokføring innebærer at verdiendringer på sikringsobjekt og sikringstransaksjon blir bokført i samme periode.

Morselskapet praktiserer sikringsbokføring når følgende tre kriterier er tilfredsstillt samtidig:

1. Det objekt eller den objektgruppe som skal sikres (sikringsobjekt) må være spesifikt identifisert, og det må utsette morselskapet for mulige tap av egenkapitalverdier ved renteendringer og/eller valutakursendringer.
2. Det (de) instrumentet(ene) som brukes må være spesielt utpekt som sikring.
3. Det er høy sannsynlighet for at det vil være høy grad av negativ korrelasjon i virkelig verdi på sikringsinstrumentet og på det objekt som skal sikres.

De instrumenter morselskapet benytter for å sikre seg mot tap er omtalt i note 3 om finansiell markedsrisiko.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Morselskapet og datterselskapene har pensjonsordninger som gir de ansatte rett til fremtidige pensjonsytelser (ytelsesplaner). Ytelsene er basert på antall opptjeningsår og lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder.

Opptjente pensjonsrettigheter er i hovedsak sikret gjennom pensjonsordninger i Statnett SFs Pensjonskasse og Statens Pensjonskasse. I tillegg har morselskapet førtidspensjonsforpliktelser som dekkes over driften.

Tilskudd til pensjonskassen skjer i overensstemmelse med den aktuarmessige beregningsmetode. Pensjonsmidlene i pensjonskassen er primært investert i verdipapirer.

Pensjonsforpliktelser beregnes i henhold til NRS' foreløpige norske regnskapsstandard om pensjonskostnader.

Pensjonskostnader er vurdert til nåverdien av de fremtidige pensjonsforpliktelser som er opptjent på balansedagen og som skal dekkes gjennom egen pensjonskasse eller finansieres over driften. Estimerte pensjonsforpliktelser fratrukket forventet verdi av pensjonsmidler pr 31. desember er tatt inn i balansen under langsiktig gjeld og pensjonsmidler.

Årets netto pensjonskostnad inngår som lønn i resultatregnskapet. Innbetalte premier behandles som investering i pensjonsmidler.

NOTE 2 – ENDRING AV REGNSKAPSPRINSIPP VED OVERGANG TIL NY REGNSKAPSLØV
Endring av regnskapsprinsipp

Følgende prinsippendringer er gjort som følge av ny regnskapslov for 1999.

Reversert nedskrivning av aksjer i datterselskap

Balanseføring utsatt skattefordel

Skatt vedrørende avgitte konsernbidrag er resultatført i morselskapet

Virkingen av nye prinsipper på egenkapital og resultat for 1999 er vist nedenfor.

MORSELSKAP	Egenkapital	Resultat
<i>(beløp i mill. kr)</i>	01.01.99	1999
Reversert nedskrivning av aksjer i datterselskap	10	
Utsatt skattefordel	49	
Skatt vedrørende avgitte konsernbidrag		10
Sum egenkapitaleffekt/resultateffekt ordinært resultat	59	10

KONSERN	Egenkapital	Resultat
<i>(beløp i mill. kr)</i>	01.01.99	1999
Utsatt skattefordel	83	
Sum egenkapitaleffekt/resultateffekt ordinært resultat	83	0

Sammenlignbare tall

Sammenligningstallene i balansen er omarbeidet i henhold til de nye prinsippene.

Sammenligningstall i resultatregnskapet for 1998 er i henhold til overgangsregler til regnskapsloven ikke omarbeidet. Tallene er derfor ikke sammenlignbare på det punkt hvor det er gjort endringer som angitt i spesifikasjonen ovenfor.

NOTE 3 – FINANSIELL MARKEDSRISIKO
Rente- og valutawapper

Dette er avtaler hvor kontraktspartene bytter valuta- og/eller rentebetingelser for et avtalt beløp over en definert fremtidig periode.

Avtalene nedenfor er inngått mot eksisterende gjeld på balansen. Følgelig er markedsverdier ikke vurdert særskilt.

(beløp i mill. kr)

Hovedstol				Rentebetingelser		
Utlån		Innlån		Utlån	Innlån	
EUR	25	NOK	203	EURIBOR 6 mnd	NIBOR 6 mnd	årlig Callopsjon årlig Callopsjon
JPY	1 500	NOK	92	NIBOR 6 mnd	fast 2013	
JPY	5 000	USD	47	fast 2009	LIBOR 6 mnd	
NOK	855	NOK	855	fast 2001	NIBOR 6 mnd	
NOK	550	NOK	550	fast 2006	NIBOR 6 mnd	
NOK	800	NOK	800	fast 2008	NIBOR 6 mnd	
NOK	900	NOK	900	NIBOR 6 mnd	fast 2000	
NOK	809	NOK	809	NIBOR 6 mnd	fast 2001	
NOK	350	NOK	350	NIBOR 6 mnd	NIBOR 6 mnd	
USD	11	NOK	85	fast 2002	NIBOR 3 mnd	
USD	75	NOK	563	fast 2008	NIBOR 6 mnd	
USD	47	NOK	358	LIBOR 6 mnd	NIBOR 6 mnd	

Valutaterminer

Valutaterminer inngås for å sikre kortsiktige plasseringer eller lån i valuta. Terminene verdivurderes ikke, fordi det er samsvar med låneforfallene. Urealisert gevinst blir inntektsført ved realisasjon.

Foretaket hadde pr 31. desember 1999 to valutaterminkontrakter. Begge er 6 måneders salg av euro med forfall i juni 2000, samlet beløp er 25,4 mill. EUR.

NOTE 4 – INFORMASJON OM VIRKSOMHETSOMRÅDER

1999	Netteier	System- operator	Entreprenør- virksomhet	Kraftbørs	Andre oppgaver	Øvrig/ elim.	Sum konsern
<i>(beløp i mill. kr)</i>							
Driftsinntekter	1 976	296	349	4 561	2 288	-1 496	7 974
Driftskostnader	-1 164	-353	-394	-4 543	-2 036	1 316	-7 174
Driftsresultat	812	-57	-45	18	252	-180	800
Netto finansposter	-	-	-3	5	-12	-215	-225
Skattekostnad	-	-	-	-	-	-160	-160
Resultat	812	-57	-48	23	240	-555	415
Anleggsmidler	9 093	19	182	8	-	298	9 600
Periodens investeringer	1 050	4	6	3	-	4	1 067

1998	Netteier	System- operator	Entreprenør- virksomhet	Kraftbørs	Andre oppgaver	Øvrig/ elim.	Sum konsern
<i>(beløp i mill. kr)</i>							
Driftsinntekter	1 970	531	339	3 568	2 550	-2 014	6 944
Driftskostnader	-1 130	-564	-295	-3 560	-2 993	2 459	-6 083
Driftsresultat	840	-33	44	8	-443	445	861
Netto finansposter	-	-1	-3	5	-	-201	-200
Skattekostnad	-	-	-	-	-	-186	-186
Resultat	840	-34	41	13	-443	58	475
Anleggsmidler	8 780	8	244	7	-	229	9 268
Periodens investeringer	341	6	5	6	-	17	375

NOTE 5 – DRIFTSINTEKTER

MORSELSKAP			KONSERN	
1999	1998	(beløp i mill. kr)	1999	1998
		Krafttransport		
2 155	1 609	Tariffinntekter	2 155	1 586
-155	450	Årets mer-/mindreinntekt sentralnettet	-155	450
310	292	Utleie regionalnettanlegg	310	292
-	2	Mindreavkastning regionalnettanlegg	-	2
157	112	Utleie utenlandskabler	157	112
2 467	2 465	Sum overføringsinntekter	2 467	2 442
		Kraftsalg		
713	733	Salg spot- og regulerkraft	5 082	4 126
118	117	Salg driftskoordinering	117	117
831	850	Sum kraftsalg	5 199	4 243
		Andre driftsinntekter		
11	4	Gebyrinntekt	105	80
44	32	Eksterne oppdrag	156	155
37	30	Andre driftsinntekter	47	24
92	66	Sum andre driftsinntekter	308	259

Krafttransport

Pris (tariff) for innmating og uttak av kraft fra sentralnettet og regionalt fellesnett belastes brukerne i henhold til fastsatt prissystem.

Utleie av regionalnettanlegg omfatter tjenester som ikke inngår i sentralnettordningen eller regionalt fellesnett.

Økt levert energi

Ved fastsettelse av den årlige inntektsramme fra NVE er forventet økning i levert energi en av parametrene. Ifølge NVEs forskrifter om teknisk og økonomisk rapportering, § 7-3, 3. ledd, skal inntektsrammen justeres opp årlig med halvparten av den forventede økningen i levert energi i nettselskapets avregningsområde.

I samme forskrift, § 9-2, sies det at NVE ved reguleringsperiodens slutt skal foreta et etteroppgjør der faktisk utvikling i levert energi hensyntas. Resultatet av etteroppgjøret skal føres som mer- eller mindreinntekt og betales ut, eventuelt tas inn via senere års tariff.

Ved utgangen av 1999 er det beregnet at Statnett for årene 1998/1999 har en akkumulert mindreinntekt på noe under 200 mill. kroner dersom vår forståelse av regelverket vedrørende beregning av faktisk økning i levert energi legges til grunn. En inntekts- og balanseføring av dette i reguleringsperioden, som varer til og med år 2001, krever særskilt enkeltvedtak fra NVE knyttet til fastsettelse av justert inntektsramme. NVEs metode for beregning av faktisk utvikling i levert energi er fortsatt under utredning. Det knytter seg derfor usikkerhet til beløpets størrelse. Mindreinntekten er ikke hensyntatt i regnskapet.

Kraftsalg

Norge og Sverige etablerte 1. januar 1996 et felles kraftmarked og en felles børs med utgangspunkt i Nord Pool ASA. Fra sommeren 1998 ble Finland et eget anmeldingsområde.

De vestlige delene av Danmark (Fyn og Jylland) ble etablert som eget prisområde i dette markedet fra 1. juli 1999.

Brutto omsetning (beløp i mill. kr)	1999	1998
Spotmarkedet	8 916	6 970
Regulerkraft*	944	888
Sum	9 860	7 858

Omsetning i TWh	1999	1998
Spotmarkedet	75,4	56,7
Terminmarkedet (handel)**	215,9	89,1
Regulerkraft*	8,1	7,6
Sum handel i TWh	299,4	153,4

Clearing	1999	1998
Clearing av bilaterale kontrakter i TWh**	683,6	373,4

* Regulerkraft avregnes hos Statnett SF

** Omsetning i finansielt marked og clearing i 1999 utgjorde NOK 27,6 mrd. For 1998 var den NOK 12,5 mrd.

Nord Pool ASA forestår omsetning på de organiserte markeder i henhold til konsesjon. Konsesjon for dette er gitt fra 2. desember 1994.

Nord Pool ASA fikk pr 10. februar 1995 konsesjon for kjøp og salg av kortsiktig elektrisk kraft mot utlandet. Aktiviteten foregår på vegne av og for regning av Statnett.

Eksterne oppdrag

Eksterne oppdrag kanaliseres i hovedsak via Statnett Entreprenør AS og Statnett Rederi AS.

I tillegg har Statnett levert ingeniørtjenester til planlegging av kabelprosjekter i Viking Cable AS og Euro-Kabel AS.

NOTE 6 – KRAFTKJØP OG SYSTEMTJENESTER

MORSELSKAP			KONSERN	
1999	1998	(beløp i mill. kr)	1999	1998
777	744	Kjøp spot- og regulerkraft	5 234	4 204
103	155	Kjøp driftskoordinator	103	155
880	899	Sum kraftkjøp og systemtjenester	5 337	4 359

NOTE 7 – ANLEGG UNDER UTFØRELSE

MORSELSKAP			KONSERN	
1999	1998	(beløp i mill. kr)	1999	1998
551	319	Anskaffelseskost 01.01.	630	380
-75	-	Overført til Enitel ASA	-75	-
-437	-360	Overført investeringer	-438	-360
381	592	Beholdningsendring	402	610
420	551	Anskaffelseskost 31.12.	519	630
-107	-	Nedskrivninger	-107	-
-	-	Reklassifisert til langs. fordring	-50	-
313	551	Bokført verdi 31.12.	362	630

Årets beholdningsendring fordeler seg som følger:

MORSELSKAP			KONSERN	
1999	1998	(beløp i mill. kr)	1999	1998
204	413	Materialer og underentreprenører	153	351
60	58	Lønn, sosiale kostnader	96	107
103	97	Andre driftskostnader	138	127
367	568	Sum driftskostnader	387	585
14	24	Byggelånsrenter	15	25
381	592	Totalt	402	610

Beholdningsendringen er ført til reduksjon av de respektive poster i resultatregnskapet.

Kabel- og nettprosjekter

Statnett er involvert i fire mulige kabelprosjekter til utlandet og tilbringende nettførsterkninger på land. Endringer i gjennomføringsplaner, fremdrift og utforming av anlegg samt usikkerhet knyttet til enkelte prosjekter har medført en nedskrivning av anlegg under utførelse med 107 millioner kroner i 1999.

NOTE 8 – LØNSKOSTNADER, ANSATTE, GODTGJØRELSER

MORSELSKAP			KONSERN	
1999	1998	(beløp i mill. kr)	1999	1998
187	202	Lønninger	305	310
32	34	Folketrygdavgift	46	48
20	63	Pensjonskostnader	27	69
18	34	Andre ytelser	22	36
257	333	Sum lønnskostnader	400	463
-60	-58	Herav egne investeringsarbeider	-96	-107
197	275	Netto lønnskostnader	304	356

Gjennomsnittlig antall årsverk i mor og konsern er 536 og 851.

Ytelser til ledende personer (beløp i kroner)	Konsernsjef	Styret
Lønn/styrehonorar	1 034 912	910 000
Pensjonsutgifter	*	-
Annen godtgjørelse	100 599	-
Sum ytelser	1 135 511	910 000

* Konsernsjef inngår i Statnett SFs ordinære pensjonsordning. Det er i februar 2000 inngått en avtale med konsernsjef om pensjonsrettigheter fra fylte 60 år. Pensjonsalder for konsernsjef er 65 år.

Revisor

Samlet godtgjørelse til revisor i 1999 er kr. 909 025, hvorav kr 409 025 utgjør rådgiving/konsulent-tjenester.

NOTE 9 – PENSJONER OG PENSJONSFORPLIKTELSE

MORSELSKAP		(beløp i mill. kr)	KONSERN	
1999	1998	Ytelsesplaner	1999	1998
14	13	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	19	17
14	13	Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	18	16
-15	-15	Avkastning på pensjonsmidlene	-19	-18
13	11	Netto pensjonskostnader	18	15
7	52	Førtidspensjoner og øvrig	9	54
20	63	Netto periodisert pensjonskostnad	27	69

MORSELSKAP		(beløp i mill. kr)	KONSERN	
1999	1998	Ytelsesplaner	1999	1998
228	205	Opptjente pensjonsforpliktelser	286	257
37	35	Beregnet effekt ved fremtidige lønnsreg.	47	44
265	240	Beregnete pensjonsforpliktelser	333	301
-242	-236	Pensjonsmidler til markedsverdi	-295	-282
-32	1	Ikke resultatførte estimatendringer	-37	-1
-9	5	Netto pensjonsforpl. fondsfinansiert ytelsesplan	1	18
93	99	Førtidspensjonsordninger og øvrig	116	119
84	104	Pålopte pensjonsforpliktelser	117	137

Forpliktelsen er tatt med under balansen som langsiktig gjeld med 126 mill. kroner, pensjonsmidler med 5 mill. kroner samt forskuddsbetalt AFP-pensjon til NAVO på 4 mill. kroner som inngår i andre langsiktige fordringer.

Resultateffekt av estimatendringer og andre avvik mellom faktiske og estimerte pensjonsforpliktelser utgjør 1 mill. kroner for Statnett SF og 4 mill. kroner for konsernet.

Spesifikasjon av estimerte pensjonsmidler i pensjonskassen:	MORSELSKAP	KONSERN
Premiereserve	187	234
Premiefond	32	43
Tilleggsavsetninger	11	13
Merverdi finansiell plasseringer	8	10
Sum faktiske pensjonsmidler pr 31.12.99	238	300

Pensjonsordningens omfang pr 31.12.99	MORSELSKAP	KONSERN
Medlemmer i pensjonskassen	739	1 032
Herav pensjonister	153	172
Antall personer med i pensjonsordningen	586	860

Økonomiske / aktuarmessige forutsetninger:	1999	1998
Diskonteringsrente	6 %	6 %
Forventet avkastning	7 %	7 %
Forventet lønnsregulering	2,50 %	2,50 %
Forventet pensjonsregulering	2,50 %	2,50 %
Forventet G-regulering	2,50 %	2,50 %
Gjenværende opptjeningstid	15 år	15 år

NOTE 10 – VARIGE DRIFTSMIDLER

KONSERN	Elektroteknisk utstyr		Bygninger/ grunn	Øvrig driftsløsøre	Sum
(beløp i mill. kr)	Telematikk				
Anskaffelseskost 01.01.	10 017	315	742	185	11 259
Tilgang anskaffelseskost	950	78	24	15	1 067
Avgang anskaffelseskost	-	-	-20	-13	-33
Anskaffelseskost 31.12.	10 967	393	746	187	12 293
Ordinære avskrivninger 01.01.	2 507	123	99	123	2 852
Årets ordinære avskrivninger	411	35	19	29	494
Avgang ordinære avskrivninger	-	-	-5	-13	-18
Ordinære avskrivninger 31.12.	2 918	158	113	139	3 328
Bokført verdi 31.12.	8 049	235	633	48	8 965
Avskrivningssatser i prosent	2,5 – 6,6	6,6 – 12,5	0 – 2	10 – 33	

(beløp i mill. kr)	Investering				Salg					
	1999	1998	1997	1996	1995	1999	1998	1997	1996	1995
Elektroteknisk utstyr	950	248	140	132	248	-	-	1	-	-
Telematikk	78	65	93	39	26	-	41	-	-	-
Bygninger, grunn	24	33	51	21	79	36	15	12	21	11
Øvrig driftsløsøre	15	29	42	34	40	2	5	28	2	7
Totalt	1 067	375	326	226	393	38	61	41	23	18

MORSELSKAP (beløp i mill. kr)	Elektroteknisk utstyr	Telematikk	Bygninger/ grunn	Øvrig driftsløsøre	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	10 017	315	713	158	11 203
Tilgang anskaffelseskost	950	78	23	7	1 058
Avgang anskaffelseskost	-	-	-19	-12	-31
Anskaffelseskost 31.12.	10 967	393	717	153	12 230
Ordinære avskrivninger 01.01.	2 507	123	98	108	2 836
Årets ordinære avskrivninger	411	35	18	20	484
Avgang ordinære avskrivninger	-	-	-4	-12	-16
Ordinære avskrivninger 31.12.	2 918	158	112	116	3 304
Bokført verdi 31.12.	8 049	235	605	37	8 926
Avskrivningssatser i prosent	2,5 – 6,6	6,6 – 12,5	0 – 2	10 – 33	

(beløp i mill. kr)	1999	1998	1997	1996	Investering 1995	1999	1998	1997	1996	Salg 1995
Elektroteknisk utstyr	950	248	140	132	248	-	-	1	-	-
Telematikk	78	65	93	39	26	-	41	-	-	-
Bygninger, grunn	23	32	22	21	79	34	13	33	21	11
Øvrig driftsløsøre	7	19	32	30	34	-	1	27	210	7
Totalt	1 058	364	287	222	387	34	55	61	231	18

NOTE 11 – FINANSPOSTER

MORSELSKAP		(beløp i mill. kr)	KONSERN	
1999	1998		1999	1998
		Finansinntekter		
5	4	Inntekt på investering i datterselskap	-	-
30	-	Inntekt på investering i tilknyttet selskap	24	42
15	12	Renter fra datterselskaper og felleskontrollerte foretak	-	-
74	76	Annen renteinntekt	89	88
-	1	Annen finansinntekt	1	1
3	-11	Verdiendring av markedsbaserte finansielle omløpsmidler	3	-11
127	82	Sum finansinntekter	117	120
		Finanskostnader		
351	344	Rentekostnader	351	344
-14	-25	Aktiverte byggelånsrenter	-14	-25
4	1	Annen finanskostnad	5	1
341	320	Sum finanskostnader	342	320

NOTE 12 – AKSJER OG ANDELER

Firma	Type	Anskaffelses- tidspunkt	Forretnings- kontor	Eierandel	Stemme- andel	Anskaffelses- kost <i>(beløp i 1000 kr)</i>	Bokført verdi <i>(beløp i 1000 kr)</i>
Statnett Entreprenør AS	Datterselskap	1994	Oslo	100,0 %	100,0 %	60 000	64 824
Statnett Rederi AS	Datterselskap	1996	Oslo	100,0 %	100,0 %	50	18 266
Statnett Forsikring AS	Datterselskap	1998	Oslo	100,0 %	100,0 %	30 200	30 200
Nord Pool ASA	Felleskont. virks.	1992	Bærum	50,0 %	50,0 %	2 500	2 500
Viking Cable AS	Felleskont. virks.	1994	Oslo	50,0 %	50,0 %	250	250
EuroKabel AS	Felleskont. virks.	1995	Oslo	50,0 %	50,0 %	10 250	10 250
Sum DS og FKV						103 250	126 290
Enitel ASA	Innskudd	1996	Bærum	13,8 %	13,8 %	122 933	122 933
Nord Pool Consulting AS	Innskudd	1998	Bærum	33,3 %	33,3 %	2 000	2 000
Norwegian Pipelines AS	Innskudd	1993	Stavanger	10,0 %	10,0 %	700	0
Stri AB	Innskudd	1998	Sverige	12,5 %	100,0 %	1 407	1 407
Statnett SFs Pensjonskasse	Innskudd	1993	Oslo	100,0 %	100,0 %	15 000	15 000
Sum øvrige aksjer mv.						142 040	141 340
Sum total aksjer og andeler						245 290	267 630

Datterselskaper og felleskontrollerte virksomheter regnskapsføres etter kostmetoden justert for avgitte konsernbidrag (netto etter skatt) i 1999.

Enitel ASA har i juli og 4. kvartal gjennomført aksjekapitalutvidelser uten at Statnett har deltatt.

Ved kapitalutvidelsen i juli deltok Statnett ved spredningsalg og eierandelen ble redusert fra 23,63 prosent til 17,74 prosent.

Ved kapitalutvidelser i 4. kvartal 1999 er Statnetts andel redusert ytterligere til 13,82 prosent.

Enitel ASA har frem til 30. september 1999 blitt definert som et tilknyttet selskap. Etter denne dato ansees aksjeposten som en investering.

Bokført verdi av aksjene er lik andel av Enitels egenkapital pr 30. september 1999, og fremkommer som følger:

Bokført verdi, Enitel aksjer (beløp i 1000 kr):

Bokført verdi 01.01.99 i konsernregnskap	180 866
Andel årets resultat til 30.09.99	-13 054
Reduksjon kostpris ved salg	-16 250
Gevinst ved kapitalutvidelse juli 1999	6 906
Bokført verdi 31.12.99 i konsernregnskap	158 468
Markedsverdi 31.12.99	607 680

Gevinst ved kapitalutvidelsen i juli på knapt 7 mill. kroner skyldes at emisjonen ble gjennomført til overkurs.

Eierandelen er presentert etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet, og gevinsten er vist under finansinntekter. I morselskapet er eierandelen ført etter kostmetoden.

Aksjer eid av datterselskaper og felleskontrollerte virksomheter

Firma	Anskaffelses- tidspunkt	Forretnings- kontor	Eierandel	Stemme- andel	Anskaffelses- kost <i>(beløp i 1000 kr)</i>	Bokført verdi <i>(beløp i 1000 kr)</i>
Statnett Skagerrak AS	1998	Oslo	100,0 %	100,0 %	100	100
Nord Pool Consulting AS	1998	Bærum	16,7 %	16,7 %	1000	1 000
Nordic Electricity Clearing House AS	1998	Bærum	100,0 %	100,0 %	25	25

NOTE 13 – FORDRINGER MED FORFALL SENERE ENN ETT ÅR

MORSELSKAP			KONSERN	
1999	1998	(beløp i mill. kr)	1999	1998
184	205	Lån til foretak i samme konsern	-	-
48	-	Andre langsiktige fordringer	58	-
12	182	Kundefordringer	12	182
244	387	Sum	70	182

Lån til foretak i samme konsern omfatter datterselskaper og felleskontrollerte virksomheter. Kundefordringer med forfall senere enn ett år gjelder mindreinntekt i sentralnettordningen, et regionalt fellesnett, samt utleie av enkeltkomponenter i regionalnett.

I henhold til NVEs forskrifter kan mindreinntekt tas inn gjennom tariff/utleiesatser senere år.

NOTE 14 – MARKEDSVERDI OMLØPSMIDLER

(beløp i mill. kr)	Anskaffelses- kost	Balanseført verdi	Markeds- verdi	Rente	Rente- regulering
Sertifikater					
Sparebanken Hedemark	50	50	50	6,50 %	fast
Kreditkassen	50	50	50	5,60 %	fast
Sum sertifikater	100	100	100		
Obligasjoner					
Sparebanken Vest	50	50	50	6,97 %	kvartal
Kreditkassen	200	200	200	6,29 %	halvårlig
BN-Bank	200	200	200	6,33 %	halvårlig
Norsk Stat	20	20	20	5,75 %	fast
Norsk Stat	15	15	15	5,50 %	fast
Kommunalbanken	10	9	9	5,55 %	fast
Hydro	1	1	1	10,90 %	fast
Statnett	10	10	10	5,85 %	fast
Oslo Energi	40	40	40	5,15 %	fast
Vestenfjeldske	20	20	20	6,10 %	fast
Kreditkassen	50	50	50	4,85 %	fast
Elkem	10	10	10	8,90 %	fast
Sparebanken Møre	50	50	50	7,00 %	kvartal
Orkla	5	5	5	6,10 %	fast
Sum obligasjoner	681	680	680		

Alle obligasjoner Statnett eier har pålydende i norske kroner.

Foretaket vurderer verdipapirene etter porteføljeprinsippet, sertifikater og obligasjoner hver for seg.

Sertifikater og obligasjoner inngår blant betalingsmidler.

NOTE 15 – LÅN FRA STATEN OG ANDRE FINANSINSTITUSJONER
Låne- og garantiramme.

Et statsforetaks samlede lån og garantier må ligge innenfor en spesifisert totalramme (jfr. statsforetaksloven § 5). Totalrammen settes til det laveste av totale eiendeler og den vedtektsbestemte rammen på 10 milliarder kroner. I henhold til lov om statsforetak er långiverne sikret full dekning for sine krav innenfor totalrammen.

Gjenværende ikke benyttet låneramme er 4 milliarder kroner.

Gjeld som forfaller mer enn fem år etter regnskapsårets slutt:

(beløp i mill. kr)	1999	1998
Obligasjonslån	1 350	800
Lån fra staten	800	800
Lån fra kredittinstitusjoner	700	405
Sum	2 850	2 005

Selskapet har ingen konvertible lån.

Opplysninger om obligasjonslån, statslån og lån fra kredittinstitusjoner.

Valuta (beløp i mill.)	Snitt- rente ¹⁾	Lånebeløp i valuta	Lånebeløp i NOK
NOK	5,9 %	4 637	4 637
USD	5,1 %	86	647
EUR	5,8 %	25	203
JPY	5,7 %	6 500	450
Sum	5,8 %		5 937

¹⁾ Alle lån i valuta er byttet til kroner gjennom valuta- og renteswapavtaler.

Snittrenten for lånene er inklusiv swap.

Avdragsprofil

(beløp i mill. kr)	2000	2001	2002	2003	2004	Deretter	Sum
	1 117	1 234	612	63	63	2 850	5 937

NOTE 16 – ANNEN LANGSIKTIG GJELD

MORSELSKAP			KONSERN	
1999	1998	(beløp i mill. kr)	1999	1998
41	43	Forskuddsbetalt inntekt	41	43
-	-	Avsetning periodisk vedlikehold	7	8
13	15	Øvrig langsiktig gjeld	18	19
54	58	Sum annen langsiktig gjeld	66	70

Forskuddsbetalt inntekt er relatert til kompensingsanlegg vedrørende Skagerrakkablene. Inntekstføring (inkludert rentekomponent) skjer over 25 år i takt med driftsmidlenes levetid. Øvrig langsiktig gjeld består hovedsakelig av arbeidsgiveravgift vedrørende pensjonsavsetninger.

NOTE 17 – MELLOMVÆRENDER MED SELSKAPER I SAMME KONSERN

	Kundefordringer		Langsiktige utlån	
	1999	1998	1999	1998
(beløp i mill. kr)				
Datterselskaper	6	39	150	168
Felleskontrollerte selskaper	12	13	41	69
Sum	18	52	191	237

	Leverandørgjeld		Konsernbankonti	
	1999	1998	1999	1998
Datterselskaper	38	60	109	82
Felleskontrollerte selskaper	-	1	-	-
Sum	38	61	109	82

NOTE 18 – SKATTER
KONSERN (beløp i mill. kr)

Oversikt over midlertidige forskjeller	Endring	1999	1998
Fordringer	1	-6	-7
Prosjekter	-4	-	4
Aksjer og verdipapirer	16	-2	-18
Driftsmidler	-57	-147	-90
Avsetning etter GRS	9	-34	-43
Pensjoner	20	-101	-121
Gevinst- og tapskonto	10	-10	-20
Grunnlag for utsatt skatt i balansen	-5	-300	-295

Utsatt skatt/utsatt skattefordel i balansen	Endring	1999	1999	1998	1998
		USF	US	USF	US
Statnett SF	5	54	-	49	-
Statnett Entreprenør AS	4	-	-	-	4
Statnett Rederi AS	9	-	10	-	19
Statnett Skagerrak AS	-	-	-	-	-
Nord Pool ASA	-	1	-	1	-
Eliminering	-17	37	-2	53	-3
Utligning av US mot USF		-8	-8	-20	-20
Sum	1	84	0	83	0

Skattekostnad

	Betalbar skatt	Endring USF/US	For mye/ lite avsatt	Skattekostnad
Statnett SF	159	-5	-4	150
Statnett Entreprenør AS	7	-4	-	3
Statnett Rederi AS	-	-9	-	-9
Statnett Skagerrak AS	-	-	-	0
Nord Pool ASA	6	-	-	6
Eliminering	-7	17	-	10
Sum	165	-1	-4	160

MORSELSKAPET (beløp i mill. kr)

Oversikt over midlertidige forskjeller	Endring	1999	1998
Fordringer	2	-5	-7
Aksjer og verdipapirer	15	-2	-17
Driftsmidler	-80	-62	18
Avsetning etter GRS	13	-17	-30
Pensjoner	21	-98	-119
Gevinst- og tapskonto	10	-10	-20
Grunnlag for utsatt skatt i balansen	-19	-194	-175

Utsatt skattefordel	Endring	1999	1998
Utsatt skattefordel i balansen	-5	-54	-49

Betalbar skatt

Grunnlag for skattekostnaden og betalbar skatt	1999	1998
Resultat før skattekostnad	551	569
Permanente forskjeller	2	2
Grunnlag for årets skattekostnad	553	571
Endring i midlertidige forskjeller	19	82
Grunnlag for betalbar skatt (i skattekostnaden)	572	653

Betalbar skatt (i skattekostnaden)	1999	1998
28 % av grunnlag for betalbar skatt	159	183
Godtgjørelse for skatt på utbytte	-1	-1
For lite/for mye avsatt tidligere år	-4	1
Betalbar skatt (i skattekostnaden) *	154	183

Betalbar skatt (i balansen)	1999	1998
Betalbar skatt i skattekostnaden	154	183
Skatteeffekt av konsernbidrag med virkning på betalbar skatt	-9	-3
For lite/ for mye avsatt tidligere år	4	-1
Betalbar skatt (i balansen)	149	179

Skattekostnad (oppsummering)

	1999	1998
Betalbar skatt i skattekostnaden	154	180
Endring utsatt skatt *	-5	-
Sum skattekostnad	149	180

* Grunnlag for betalbar skatt i skattekostnaden i 1998 inkluderte avgitt konsernbidrag. Skattekostnaden i resultatregnskapet var dermed lik betalbar skatt i balansen i 1998. Endring utsatt skattefordel var ikke balanseført og påvirket ikke beregningen av årets skattekostnad i 1998. Effekten av balanseføring av utsatt skattefordel er ført direkte mot egenkapitalen 01.01.99/31.12.98.

NOTE 19 – EGENKAPITAL**MORSELSKAP***(beløp i mill. kr)*

	Innskudds- kapital	Vurderings- forskjeller	Annen egenkapital	Sum
OMARBEIDELSE AV EGENKAPITAL P.G.A. REGNSKAPSLOVEN 1998				
Egenkapital 31. desember 1998	2 700		1 178	3 878
Reversering nedskrivning aksjer i datterselskap			10	10
Utsatt skattefordel			49	49
Egenkapital 1. januar 1999	2 700	0	1 237	3 937
ÅRETS ENDRING I EGENKAPITAL				
Årsresultat (etter avsatt utbytte)		23	171	194
Egenkapital 31. desember 1999	2 700	23	1 408	4 131

KONSERN*(beløp i mill. kr)*

	Innskudds- kapital	Vurderings- forskjeller	Annen egenkapital	Sum
OMARBEIDELSE AV EGENKAPITAL P.G.A. REGNSKAPSLOVEN 1998				
Egenkapital 31. desember 1998	2 700	42	1 118	3 860
Utsatt skattefordel			83	83
Egenkapital 1. januar 1999	2 700	42	1 201	3 943
ÅRETS ENDRING I EGENKAPITAL				
Årsresultat (etter avsatt utbytte)		-6	212	206
Egenkapital 31. desember 1999	2 700	36	1 413	4 149

Prinsippendringer som er ført direkte mot egenkapitalen er omhandlet i note 2.

Morselskapets vurderingsforskjeller er relatert til avgitte konsernbidrag etter resultatatt.

Konsernets vurderingsforskjeller er relatert til andel merverdier i Enitel ASA utover kostpris. Ved endring av regnskapsprinsipp fra tilknyttet selskap til investering, på grunn av redusert eierandel, beholdes merverdien i konsernets egenkapital.

NOTE 20 – PANTESTILLELSER, GARANTIANSVAR

Hverken morselskap, datterselskaper eller felleskontrollerte virksomheter har avgitt vesentlige garantier. Morselskapet har avgitt garantierklæringer ovenfor tredjemann på til sammen 0,9 mill. kroner på vegne av Statnett Entreprenør AS.

Morselskapet har ikke anledning til å pantsette foretakets eiendeler.

NOTE 21 – FORSIKRING

Statnett Forsikring AS ble stiftet 1. april 1998 med Statnett SF som eneaksjonær. Statnett Forsikring AS overtok fra samme dato forpliktelser og innestående midler fra Statnetts captive ordning i Norsk Energi- verk Forsikring AS. Selskapet har konsesjon som er begrenset til å dekke risiki vedrørende ansatte i Statnett og enheter i Statnett konsern.

I sitt andre driftsår har selskapet operert både som reassuranseselskap og direkte tegnende selskap. Selskapet har tegnet forsikring innenfor følgende områder:

- Tingforsikring
- Personforsikring (yrkesskade, ulykke og gruppeliv)
- Ansvarsforsikring
- Marineforsikring
- Kapitalforsikring

Samlet tap

Maksimalt tap for året 1999 inkludert tap på reassurandører (i henhold til aktuaresens beregningsutvalg) er beregnet til 30 mill. kroner, som måles mot faktisk sikkerhetsavsetning. Pr 31. desember 1999 utgjør sikkerhetsavsetningen 64,2 mill. kroner.

Statnett Forsikring AS økonomi er solid. Det har vært færre skader enn anslått og avkastningen på forvaltningen av selskapets midler har vært svært god. Kapitaldekningskravene for forsikringsselskaper, fastsatt av myndighetene, overholdes med god margin.

Hovedtall (1000 kroner)

Forfalte premier brutto	15 371
Resultat før forsikringstekniske avsetninger	10 062
Egenkapital	31 221
Forsikringstekniske avsetninger	88 801
Totalkapital	123 899

Statnett Forsikring AS er ikke innarbeidet i konserntallene.

NOTE 22 – NÆRSTÅENDE PARTER

Olje- og energidepartementet

Som eier av Statnett SF er Staten ved Olje- og energidepartementet (OED) en nærstående part. Statnett har følgende relasjoner til OED:

Reguleringsmyndighet

Det er Stortinget som lovgivende myndighet som vedtar lover basert på forslag fra regjeringen. Forskrifter vedtas av Kongen i statsråd. OED forvalter sin del av dette, og delegerer videre til blant annet NVE å forvalte for eksempel det meste av energiloven. I medhold av forvaltningsloven kan ethvert enkeltvedtak fattet av NVE, klages inn for overordnet instans, OED.

Forøvrig, se under note 23 – Tvister.

Lån

OED er långiver for Statnett på ordinære forretningsmessige vilkår. Se note 15.

Utenlandshandelen med elektrisk kraft

Statnett administrerer på vegne av OED utenlandshandelen med kraft. Som et ledd i dette krever Statnett inn prioritetsavgift og flaskehalsinntekt på krafttransport mot utlandet på vegne av OED. Disse inngår ikke i Statnetts regnskap. Totalt er det innkrevd 79 mill. kroner i 1999. Beløpet inngår i balansen under annen kortsiktig gjeld.

Andre nærstående parter er:

Datterselskapene:

De heleide datterselskapene Statnett Entreprenør AS og Statnett Rederi AS, samt Statnett Skagerrak AS som er heleid av Statnett Rederi AS.

De felleskontrollerte selskapene:

- Nord Pool ASA som eies med 50 prosent hver av Statnett og Svenska Kraftnät
- Viking Cable AS som eies med 50 prosent hver av Statnett og PreussenElektra AG
- EuroKabel AS som eies med 50 prosent hver av Statnett og EST EuroStrom Trading GmbH

Samarbeidspartnere:

Enitel ASA som eies med 13,82 prosent av Statnett. Statnetts eierandel har gjennom året blitt redusert slik at selskapet fra 30. september 1999 ikke defineres som tilknyttet selskap. Statnett driver, i samarbeid med andre energiverk, kommersiell televirksomhet gjennom Enitel. Det er inngått en samarbeids- og utbyggingsavtale med Enitel knyttet til investeringer i og bruk av fiberoptiske kabler på elnettet.

Se og Statnett prosjekterer NorNed-kabelen og vil eie hver sin del av denne.

NOTE 23 – TVISTER

Klagesaker vedrørende inntektsrammer

Statnett har pr 31. desember følgende uavklarte saker vedrørende inntektsrammer:

Sak	Klagetidspunkt	Status 31.12.	Mill. kr (ca)
Mindreavkastning 1992	Sept. 1997	Hos OED	46
Effektivitetskrav for Statnett SF	Jan. 1999	Hos NVE	
Økt ramme knyttet til tilsynsfunk. Y2K	Jan. 1999	Hos OED	5
Økt inntektsramme nye linjer	Mai 1998	Hos NVE	20

Tilbakeføring av mindreavkastning 1992

NVE har i 1997 fattet vedtak om at Statnetts beregnede mindreavkastning for 1992 (46 mill. kroner) skal tilbakeføres til sentralnettordningen. Forholdet ble hensyntatt i regnskapet for 1997. Statnett har påklaget vedtaket, og saken er ennå ikke avgjort av OED.

Effektivitetskrav for Statnett SF

NVE har i enkeltvedtak fastsatt initiell inntektsramme for 1999 hvor effektivitetskrav var en av parametrene. Statnett er av den oppfatning at effektivitetskravet var satt for høyt. Ett prosentpoengs reduksjon i effektivitetskravet vil øke Statnetts inntekter med ca. 18 mill. kroner. Forholdet ble påklaget til OED i januar 1999 via NVE. Saken er ikke videresendt fra NVE til OED ennå.

Økt inntektsramme knyttet til tilsynsfunksjon knyttet til Y2K-problematikken

NVE har gitt Statnett et pålegg om å påta seg en tilsynsfunksjon overfor andre selskap knyttet til 2000-problematikken. Dette pålegget ble gitt på bakgrunn av Statnetts systemansvar. I inntektsrammen for 1999 ble det gitt et særskilt tillegg for å ta hensyn til økte kostnader knyttet til 2000-problematikken. Dette tillegget er etter Statnetts oppfatning ment å dekke nettselskapenes egne kostnader. I tillegg kommer kostnaden ved tilsynsfunksjonen, som er estimert til 5 mill. kroner. Forholdet ble påklaget til OED i januar 1999 via NVE. Saken er ikke videresendt fra NVE til OED ennå.

Økt inntektsramme nye linjer

I forbindelse med de planlagte nettutbyggingen som følge av de planlagte kablene til kontinentet, herunder kraftlinjen Kristiansand – Evje, ble det søkt om økt inntektsramme i oktober 1997. Søknaden ble avslått av NVE, og klage innsendt til OED i mai 1998. Med unntak av ledningen Kristiansand – Evje, ble saken avvist av OED i juni 1999.

Annet

Tariffering av enkeltkomponenter i regionalnettet

Brukerrådet i Statnett sendte i september 1999 klage til OED på vedtak i Statnetts styre vedrørende tariffering av enkeltkomponenter (transformatorer) i regionalnettet. Saken har ikke betydning for Statnetts samlede inntekter, men vil påvirke kostnadsfordelingen mellom Statnetts kunder idet saken dreier seg om hvorvidt enkeltkomponenter skal tarifferes lokalt etter faktiske kostnader eller om alle komponenter skal tarifferes likt basert på gjennomsnittsbetraktning. Tilsvarende klage er innsendt til NVE fra SFO og enkelte kunder.

Til foretaksmøtet i Statnett SF

Revisjonsberetning for 1999

Vi har revidert årsregnskapet for Statnett SF for regnskapsåret 1999, som viser et overskudd på MNOK 402 for morselskapet og et overskudd på MNOK 415 for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, noteopplysninger og konsernregnskap. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av foretakets styre og administrerende direktør. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og norsk god revisjonsskikk. God revisjonsskikk krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimer, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av foretakets formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontroll-systemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for foretakets og konsernets økonomiske stilling 31. desember 1999 og for resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med norsk god regnskapsskikk
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med norsk lov og god regnskapsskikk
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Oslo, 16. mars 2000
PricewaterhouseCoopers DA

 Jonny Skaug
 Statsautorisert revisor

RESULTATREGNSKAP VIRKSOMHETSOMRÅDER, STATNETT FORRETNINGSDRIFT

(beløp i mill.kr.)	Noter	1999	1998
Netteier			
Inntektsramme sentral- og regionalnett	1	1 657	1 676
Leieinntekter Skagerrakkabel	1	157	113
Andre inntekter		162	181
Sum driftsinntekter		1 976	1 970
Driftskostnader		-617	-616
Avskrivninger		-472	-444
Eiendomsskatt		-75	-70
Sum driftskostnader		-1 164	-1 130
Driftsresultat	1	812	840
Systemoperatør			
Administrativ inntektsramme		116	111
Inntektsramme tap	2	173	183
Andre driftsinntekter		7	8
Sum driftsinntekter		296	302
Transporttap (kraftkjøp)		-175	-178
Netto kraftkjøp reguler-/balansekraft/driftskoord.		-10	-11
Systemtjenester/spesialreguleringer		-39	-46
Andre driftskostnader		-101	-113
Sum driftskostnader		-325	-348
Driftsresultat		-29	-46
Finansposter		-	-1
Resultat systemoperatør		-29	-47
Refusjoner øvrige sentralnetteiere		-28	13
Resultat etter fordeling øvrige eiere		-57	-34
Entreprenør			
Driftsinntekter		349	339
Driftskostnader		-394	-295
Driftsresultat		-45	44
Finansposter netto		-3	-3
Resultat før skattekostnad		-48	41
Kraftbørs (Nord Pool ASA)			
Kraftsalg		4 458	3 483
Øvrige driftsinntekter		103	85
Sum driftsinntekter		4 561	3 568
Kraftkjøp		-4 458	-3 483
Driftskostnader/ finansposter		-80	-72
Sum driftskostnader		-4 538	-3 555
Resultat før skattekostnad		23	13
Finans			
Finansinntekter		139	121
Finanskostnader		-343	-320
Finansposter netto		-204	-199
Øvrige poster			
Konsernelimineringer		49	-
Skatter		-160	-186
Forretningsmessig resultat		415	475

ANDRE OPPGAVER

(beløp i mill.kr.)	Noter	1999	1998
Krafttransport			
Sentralnettordningen			
Tariffinntekter faste ledd	3	1 909	1 301
Tariffinntekter variable ledd	3	205	241
Sum inntekter		2 114	1 542
Leiekostnader eksterne anleggseiere		-353	-400
Leiekostnader Statnetts anlegg		-1 334	-1 259
Tilbakeføringer mer-/mindreavkastning anleggseiere	4	21	-29
Leiekostnader anleggseiere		-1 666	-1 688
Kostnader operatør	2	-281	-282
Korreksjoner tidligere år		-	-22
Sum driftskostnader		-1 947	-1 992
Finansposter	5	-12	0
Mer-/mindreinntekt	6	155	-450
Regionale fellesnett			
Tariffinntekter faste ledd	3	68	96
Tariffinntekter variable ledd	3	5	5
Sum inntekter		73	101
Kostnader fra overliggende nett		-27	-44
Leiekostnader eksterne og Statnetts anlegg		-37	-48
Kostnader operatør		-9	-12
Sum driftskostnader		-73	-104
Mer-/mindreinntekt		0	-3
Balanseavregning			
Gebyrinntekter		20	16
Administrasjonskostnader		-16	-6
Merinntekt	7	4	10
Utenlandshandelen			
Driftsinntekter		81	52
Driftskostnader inkl. finans		-2	-1
Driftsresultat, overføres OED	8	79	51

NOTE 1 – RESULTAT NETTEIER 1999 FORDELTE PÅ NETTNIVÅ

	Sentral- nett	Regional- nett	Utenlands- kabler	Annet	Sum netteier
<i>(beløp i mill. kr)</i>					
Inntektsramme	1 339	318	-	-	1 657
Leieinntekter Skagerrakkabel	-	-	157	-	157
Andre inntekter	33	18	1	110	162
Sum driftsinntekter	1 372	336	158	110	1 976
Driftskostnader	-266	-109	-22	-220	-617
Avskrivninger	-327	-71	-43	-31	-472
Eiendomsskatt	-61	-10	-4	-	-75
Sum driftskostnader	-654	-190	-69	-251	-1 164
Driftsresultat	718	146	89	-141	812
Anleggskapital:					
Kapital 01.01.99	6 514	1 159	806	407	8 886
Kapital 31.12.99	6 923	1 089	759	427	9 198
Gjennomsnittlig kapital	6 718	1 124	782	417	9 041
Arbeidskapital 1 prosent	67	11	8	4	90
Beregningsgrunnlag for avkastning	6 785	1 135	790	421	9 131
Avkastning nettkapital	10,60 %	12,86 %	11,28 %	-	

«Annet» består av enhetene teletransmisjon, engineering, samt prosjektadministrasjon for nye kabler til kontinentet. Disse områdene er ikke regulert gjennom inntektsrammer fra NVE, og er i tabellen over holdt utenfor ved beregning av avkastning på nettkapitalen. Enhetene utfører hovedsakelig oppdrag internt i Statnett. Interntransaksjoner er ikke eliminert i virksomhetsregnskapene.

Fordelingsprinsipper for inntektsramme sentral- og regionalnett

Tildelt inntektsramme fra NVE er fordelt på nettnivåene sentralnett og regionalnett i henhold til nettnivåenes forholdsmessige andel av kostnader.

Inntekter utenlandskabler

Inntektene fra utenlandskabler er i henhold til egen avtale med kunde.

Kapital- og kostnadsfordeling

Avskrivninger og kapital henføres hovedsakelig direkte til nettnivå. Driftskostnader og indirekte kapital fordeles forholdsmessig utfra nypris på komponenter tilhørende de ulike nettnivåer.

NOTE 2 – INNTEKTSRAMME SYSTEMOPERATØR

I 1999 har Statnett en felles inntektsramme for alle kostnader. Inntektsramme tap er skilt ut som en egen ramme og skal dekke transporttapet i nettet. Rammen for nettap er justert i henhold til årets faktiske tapsveiet døgmarkedspris 132 kr/MWh som er beregnet av NVE.

Hvis inntektsrammen ikke dekker transporttapet skal underskuddet fordeles på sentralnettseiere i forhold til den inntektsramme hver av dem representerer. Underskuddet i 1999 er 2 mill. kr.

NOTE 3 – TARIFFINTEKTER KRAFTTRANSPORT

Inntektene fordeler seg på de ulike tariffledd som følger:

	Sentralnettet		Regionale fellesnett	
	1999	1998	1999	1998
<i>(beløp i mill. kr)</i>				
Tilknytningsleddet	560	369	18	27
Effektleddet	1 249	869	41	60
Reaktivt effekt uttak	9	-	1	-
Minimumstillegg	88	60	8	8
Utkoplbart forbruk	4	6	-	1
Refusjon ikke levert energi	-	-10	-	-
Korreksjoner tidligere år	-1	7	-	-
Sum tariffinntekter faste ledd	1 909	1 301	68	96
Energileddet	204	197	5	5
Flaskehalsinntekter	1	44	-	-
Sum tariffinntekter variable ledd	205	241	5	5
Sum tariffinntekter	2 114	1 542	73	101

Tariffer innenlands (1000 kr / MW)	1999	1998
	Inn/Ut	Inn /Ut
Tilknytningsleddet	12,0/13,0	8,0/9,0
Effektleddet	46,0/57,5	31,0/43,0

Flaskehalsinntekter blir generert som følge av overføringsbegrensninger internt i elbørs-området. Mellom Statnett, Svenska Kraftnat, Eltra og Fingrid er det inngått en avtale som regulerer hvordan flaskehalsinntektene for 1999 og 2000 skal fordeles.

NOTE 4 – TILBAKEFØRT MER-/MINDREAVKASTNING FRA ANLEGGSEIERE

Tilbakeført meravkastning fra sentralnettseiere fremkommer som følger:

<i>(beløp i mill. kr)</i>	1999	1998
Meravkastning overført fra Statnett (Netteier)	-	-90
Andre sentralnettseiere	21	61
Sum tilbakeført meravkastning	21	-29

Til og med 1996 fastsatte NVE maksimal tillatt avkastning på anleggseiernes nettkapital. Avkastning ut-over fastsatt maksimalavkastning er tilbakeført til kundene.

NOTE 5 – FINANSPOSTER SENTRALNETTORDNINGEN

I henhold til retningslinjer gitt av NVE skal det beregnes renter av gjennomsnittlig saldo mer/mindre-inntekt med en rentesats på 5,3% pa. Rentekostnaden relatert til mindreinntekt utgjør 19 mill. kr.

Renter som er mottatt sammen med tilbakeført mer/mindreinntekt fra sentralnettseiere utgjør en netto finansinntekt på 7 mill. kr.

NOTE 6 – AKKUMULERT MER-/MINDREINTEKT SENTRALNETTORDNINGEN

<i>(beløp i mill. kr)</i>	1999	1998
Akkumulert mindreinntekt 1.1.	-446	0
Etteroppgjør*	-	4
Årets merinntekt	155	-450
Akkumulert mindreinntekt 31.12.	-291	-446

*Avrunding i forbindelse med utbetalinger

NOTE 7 – BALANSEAVREGNING

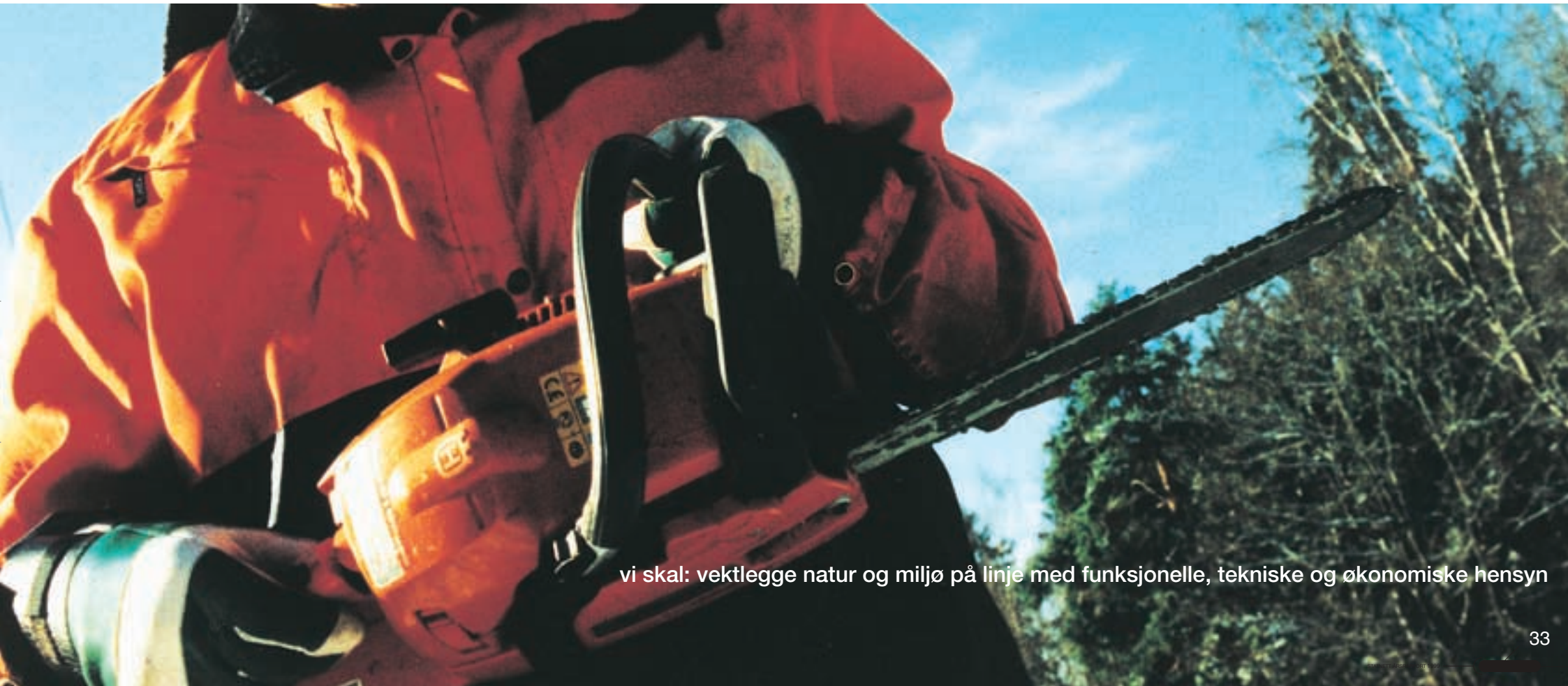
Gebyrinntektene skal over tid dekke administrasjonskostnadene. Akkumulert merinntekt pr 31.12.99 på 19 mill. kroner, er balanseført som kortsiktig gjeld i morselskapets regnskap.

NOTE 8 – UTENLANDSHANDELEN

Akkumulert underskudd av utenlandshandelen fra før 1992 ble overført til departementet i 1995. Årets resultat overføres departementet til nedskrivning av akkumulert underskudd. Regnskapet for utenlandshandelen administreres av Statnett på vegne av departementet og inngår ikke i Statnetts finansregnskap.

Nominell saldo for utenlandshandelen er som følger:

<i>(beløp i mill. kr)</i>	1999	1998
Akkumulert underskudd 1.1.	-195	-246
Årets resultat	79	51
Akkumulert underskudd 31.12. (nominelt)	-116	-195

vi skal: vektlegge natur og miljø på linje med funksjonelle, tekniske og økonomiske hensyn

Netteier:

Samordning gir **synergieffekter**

Forretningsområdet Netteier hadde i 1999 en omsetning på 1976 millioner kroner og et driftsresultat på 812 millioner. Blant annet ved å samordne kompetanse og arbeidsrutiner innen Statnetts kjernevirksomhet utnytter foretaket synergieffekter som gir det norske samfunnet den mest effektive driften av hovednettet for elektrisk strøm.

Statnett SF eier og driver nærmere 9700 km høyspenningsledninger og sjøkabler – samt 81 transformator-, koblings- og kompenseringsstasjoner. Ledningene har en driftsspenning på 132, 300 og 420 kV. I tillegg eier Statnett den norske delen av ledninger og sjøkabler til utlandet. Statnett har dessuten et betydelig nett for overføring av telesignaler i tilknytning til sine høyspenningsanlegg.

Inntekter og kostnader | Nettdriftsdivisjonen, Teknologidivisjonen, Telematikkdivisjonen og Kabeldivisjonen i Statnett utgjør til sammen forretningsområdet Netteier. Inntektene kommer fra utleie av anlegg til sentralnettet, regionale overføringsanlegg samt utleie av kabler mellom Norge og Danmark.

Kostnadene er knyttet til drift og avskrivninger av disse anleggene. Systemet med øvre grense for tillatt inntekt (inntektsrammer) gjør hovedinntektene forutsigbare. Fra og med 2000 er Statnett gitt en felles inntektsramme for sin kjernevirksomhet – Netteier og Systemoperatør – med en egen ramme for fysiske tap i nettet i tillegg.

Kabler og tele | Prosjektering og utbygging av den planlagte sjøkabelen til Tyskland skjer i regi av aksjeselskapet Viking Cable AS, der Statnett har 50 prosent eierandel. I kabelleggingsprosjektet til Nederland, NorNed, har Statnett 100 prosent eierandel fram til et definert midtpunkt i sjøen mellom Norge og Nederland. I tillegg utredes mulighetene for en kabel

mellom Norge og Storbritannia. Statnetts eierinteresser i planleggings- og prosjekteringsfasen ivaretas av Kabeldivisjonen. For å utnytte norske energiselskapers telenett kommersielt, er teletransmisjonsselskapet Enitel opprettet. Statnett eier ca. 14 prosent av Enitel.

Effektivisering, Y2K og egne anlegg Ett av Statnetts mål for økt kostnadseffektivitet er å redusere enhetskostnad for kapasitet med 15 prosent innen år 2007 sammenlignet med 1997. Tallet regnes ut ved å dividere Statnetts kapasitetskostnad

med installert effektkapasitet i sentralnettet. Utsiktene til å nå målet er gode. I tillegg har forretningsområdet en betydelig andel av målet i effektiviseringsprogrammet «Statnett 2000». Arbeidet med å klargjøre Statnetts egne anlegg for årtusenskiftet (Y2K) har hatt høy prioritet i 1999. Alle datasystemer, ledninger og stasjoner begynte år 2000 uten vanskeligheter takket være det meget grundige og omfattende arbeidet som var lagt ned i løpet av året. Denne ekstraordinære innsatsen har medført at Statnetts anlegg nå har en meget høy standard. Statnett er i ferd med å bytte ut alle sine driftssentraler. Den første av de nye, i Alta, ble satt i drift i 1998. I 1999 kom den nye sentralen som styrer Statnetts ledninger og stasjoner i Sør-Norge på plass. Dette var også et viktig ledd i å sikre strømforsyningen for overgangen til år 2000. Etter planen skal ny driftssentral for Midt-Norge være i drift fra sommeren 2000, mens ny landssentral skal komme i 2001. Denne utbygging av kontrollapparatet medfører en betydelig økning både i omfang og kapasitet i Statnetts eget telenett. Av egne bygge- og rehabiliteringsprosjekter ble dessuten ledningen mellom Kristiansand og Evje satt i drift i 1999. Det samme ble den delen av forsterkningen av ledningsnettet i Hadelands-området som går mellom Aslaksrud og Hadeland. I tillegg har det blitt utført rehabiliteringsarbeid og nye installasjoner i transformatorstasjonene Røykås, Flesaker, Narvik, Aura og Istad. I løpet av 1999 har Statnett økt sin eierandel i sentralnettet til ca. 80 prosent, hovedsakelig etter å ha kjøpt ledninger fra Viken Energinett. Statnett har som mål å eie hele sentralnettet.

Nettdriftsdivisjonen Nettdriftsdivisjonen har ansvar for utbygging, drift og vedlikehold av Statnetts ledninger og stasjoner for overføring av elektrisk kraft. Oppkjøp av anlegg i sentralnettet har også vært viktig i 1999. Nettdriftsdivisjonens andel av programmet «Statnett 2000» er å effektivisere driften med totalt 87 millioner kroner sammenlignet med regnskapstallene for 1997. Målet skal nås i løpet av 2002. Regnskapet for 1999 viser en besparelse på 50 millioner kroner. Målet for 2000 er 61 millioner i kostnadskutt, men budsjettet viser at divisjonen trolig vil gjøre det enda bedre enn dette. I det videre arbeidet er det viktig å utvikle verktøy for fortsatt effektivise-

ring samt å opprettholde sammenligning med tilsvarende virksomheter i verdensomspennende benchmarking. Hovedutfordringene framover blir å fortsatt effektivisere driften samtidig som kvaliteten på «transporttjenestene» opprettholdes.

Teknologidivisjonen Statnetts Teknologidivisjon tilbyr ulike former for rådgivnings- og engineeringstjenester innen overføring av elektrisitet på høye spenningsnivå. De viktigste kundene er Statnett-konsernet med tilknyttede selskaper. Prosjektering, byggeledelse og prosjektstyring innen Statnetts egen ledningsbygging har vært omfattende oppgaver i 1999. Både for nye prosjekter og investerings- og oppgraderingsprosjekter er det et sentralt mål å utvikle kostnadseffektive løsninger for kundene. Samtidig skal så vel driftstekniske som miljømessige krav ivaretas. Divisjonen arbeider med flere forbedringsprosjekter i denne sammenhengen, både for nyinvesteringer og for å utnytte kraftsystemet bedre. Blant annet foreslås nye løsninger for å oppgradere ledninger og stasjoner fra 300 kV til 400 kV. Eksternt har divisjonen solgt tjenester i

planlagt utbygging på ca. 375 km. Statnett er med på å legge til rette for konkurranse i telemarkedet ved å lease ut kapasitet i sitt telenett til Enitel, som på sin side tar seg av all kommersiell aktivitet. Samarbeidet har ført til at Statnett har kunnet oppgradere og utbygge sitt telenett til en standard det ellers ville blitt for kostbart å oppnå. I forbindelse med Statnetts program for effektivisering ligger divisjonen an til å nå sine mål sett i forhold til tjenestevolumet i 1997. Stadig større bruk av datasystemer og avhengighet av sikker telekommunikasjon gir imidlertid økt omfang av slik tjenesteproduksjon. De totale kostnadene går derfor ikke ned selv om den enkelte tjeneste blir billigere.

Kabeldivisjonen Kabeldivisjonen har som mål å sikre gjennomføringen av sjøkabelprosjektene som Statnett tar del i. De kabelprosjektene det nå arbeides med, er Viking Cable mellom Norge og Tyskland, NorNed-kabel mellom Norge og Nederland og en mulig kabel mellom Norge og Storbritannia. I løpet av 1999 ble avtalen mellom kraftutvekslingspartnerne i Eurokabel sagt opp. Som følge av dette er all prosjektvirksomhet i Eurokabel AS stilt i bero. Dermed er også samarbeidet mellom Eurokabel og Viking Cable avsluttet, og Viking Cable gjennomføres som eget prosjekt. Viking Cable er planlagt ferdig mot slutten av 2004. NorNed-prosjektet er besluttet notifisert til EUs konkurransemyndigheter. Samtidig er det uavklarte forhold knyttet til deregulering av energisektoren i Nederland. Dette medfører utsettelse av investeringsbeslutning for prosjektet. Statnett, Norsk Hydro og det engelske nettselskapet National Grid Company har fortsatt arbeidet med å vurdere tekniske og økonomiske muligheter for en sjøkabelforbindelse mellom Norge og Storbritannia. Prosjektet videreutvikles med mulighet for investeringsbeslutning sommeren 2002. Som eneste selskap som er partner i alle de planlagte kabelforbindelsene fra Norge, har Statnett et spesielt ansvar for å utnytte synergieffekter mellom prosjektene. Dette bidrar til kostnadseffektive løsninger gjennom å utnytte samlet kompetanse. God prosjektstyring, fokus på lønnsomhet og effektivisering av innkjøp vil bidra til å sikre gjennomføring av prosjektene.

Risiko Det å eie og drive nett er ikke konkurranseutsatt. Den økonomiske risikoen her ligger i at Statnett er tildelt en inntektsramme fra NVE som foretaket må tilpasse sin aktivitet og sine kostnader til. Bedriften må altså sørge for at kostnadene holdes lavere enn de inntektene myndighetene gir foretaket anledning til å ta inn. NVE krever at bedriften skal drives mer effektivt, og inntektsrammen justeres hvert år med nye effektiviseringskrav. For 1999 var dette kravet satt til 4,08 prosent for drift av Statnetts egne anlegg. Rentekostnader fra finansiering av egne anlegg godtgjøres ikke i inntektsrammen. Selskapet er dermed utsatt for renterisiko. Utfordringen er å etablere et nivå på rentekostnadene som er forenlig med inntektsrammen. Samtidig utgjør fysiske tap i sentralnettet økonomisk risiko for dem som eier overføringsanlegg. Det er gitt en

hovedsak innen forhåndsmeldinger/konsesjonssøknader for ledningsprosjekter og internasjonalt i samband med likestrømsanlegg. Arbeidet med slike tjenester vil bli intensivert framover. I forbindelse med Statnetts program for effektivisering er divisjonen i rute for å nå sin andel på fire millioner kroner i 2000.

Telematikkdivisjonen Telematikkdivisjonen forvalter Statnetts telekommunikasjonsnett og de fleste IT-systemene. Divisjonen er hovedsakelig en intern tjenesteleverandør med vekt på IT-service for kontrollapparatet og generell teknisk/administrativ virksomhet samt drift og vedlikehold av telesamband. Tjenestene er samlet i divisjonen for å få en effektiv utnyttelse av både anleggene og den totale kompetanse som bidrag til en rasjonell drift av kraftsystemet. I 1999 har divisjonen særlig vært opptatt av overgangen til år 2000 med ansvar for Statnetts egne anlegg, etablering av nye driftssentraler og samarbeidet med Enitel. Samarbeidet med Enitel asa medførte at det ble etablert 438 km fiberkabel langs Statnetts høyspenningsledninger i 1999. For 2000 er det

egen inntektsramme for disse tapene, og eventuelle avvik mellom inntektsrammen og de faktiske tapene skal fordeles mellom eierne av overføringsanlegg i sentralnettet. Dagens regelverk, blant annet med krav til effektivisering også av fysiske tap i nettet, medfører at rammen for energitap reduseres år for år, samtidig som de faktiske tapene øker som følge av økt utnyttelse av nettet. Dette vil over tid påføre anleggseierne økte kostnader. Utenom den økonomiske risiko som Statnetts nettdrift representerer, utgjør Enitel asas markedsutsikter i et telemarked med hard konkurranse en viss risiko for Statnett. Statnetts investeringer innen televirksomheten er imidlertid beskjeden sammenlignet med drift av egne overføringsanlegg. Finansieringen av den utbygging som gjøres etter avtaler med Enitel, skjer via Enitel. Enitel betaler tilsvarende byggekostnadene ved start av leasingperioden på 20 år. I tillegg får Statnett en årlig godtgjørelse. Statnetts risiko er dermed liten når det ses bort fra finansplasseringen. □

[For regnskap og noter for Netteier, se side 30–31.](#)

vi skal: sørge for at alle kundene i nettet får en tilfredsstillende kvalitet

Systemoperatør:

Legger til rette for kraftmarkedet

Forretningsområdet Systemoperatør fikk et resultat på minus 57 millioner kroner medregnet tilbakeføring av 28 millioner kroner til andre anleggseiere for tidligere års fordelte mindreinntekter. Underskuddet dekkes i hovedsak av Statnett. Med felles mål for Statnetts kjernevirksomhet sikres det norske samfunnet at samfunnsøkonomisk riktige løsninger for å skaffe nødvendig kapasitet i nettet blir valgt, så vel i driftsøyeblikket som på lengre sikt.

Statnett har systemansvaret og er systemoperatør. Dette er jobben som det norske kraftsystemets «dirigent», som sørger for koordinering av produksjon og forbruk samtidig som kapasiteten i overføringsnettet ikke overskrides. I tillegg ivaretar Statnett gjennom dette forretningsområdet sentralnettordningen og et regionalt fellesnett der Statnett eier hoveddelen av anleggene. For at kraftmarkedet skal fungere, må transportnettet være åpent og tilgjengelig med likeverdig adgang for alle. Noen ganger blir denne tilgjengeligheten redusert fordi behovet for kapasitet er større enn hva man har fysisk tilgjengelig. Slike situasjoner kan man løse enten ved å investere i større kapasitet i nettet eller redusere forbruket. I og med at Statnett både eier nett og er operatør av systemet, kan foretaket velge den samfunnsøkonomisk mest lønnsomme måten å løse dette på. I 1999 inngikk Statnett avtale med Norsk Hydro om muligheten for å koble ut deres forbruk på Karmøy når nettet er i ferd med å bli overbelastet. Med denne avtalen kan nettet drives sterkere, uten at det blir investert i det. På forbrukssiden etableres det også et eget marked, der store forbrukere melder inn hvor mye de vil ha betalt for å koble ut eller redusere sitt forbruk. Dette er et tillegg til regulerkraftordningen der kraftprodusenter melder inn pris for å endre produksjonen.

Inntekter og utgifter | Inntektene til forretningsområdet er regulert av den inntektsrammen Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har tildelt Statnett. Statnett har en inntektsramme for hoveddelene av sin virksomhet som systemansvarlig nettselskap, i tillegg til en særskilt ramme som skal dekke fysiske energitap i sentralnettet. Utgiftene til forretningsområdet Systemoperatør er knyttet til ulike kostnader ved å koordinere kraftsystemet, slik som fysiske energitap i nettet, opp- og nedregulering av produksjon og administrative kostnader. Operatørutgifter for det regionale fellesnettet er knyttet til energitap i nettet og administrasjon.

Sentralnettet | Av årets driftsresultat på minus 29 millioner kroner, er 26 millioner kroner knyttet til sentralnettet, og 24 millioner av disse har sammenheng med operatørfunksjonen. Det negative resultatet er en følge av at inntektsrammene ikke dekker de faktiske kostnadene for oppgaver Statnett løser ved å yte best mulig kapasitet til kraftmarkedet. Dette underskuddet dekkes av Statnett. To millioner kroner i minus er knyttet til energitap i sentralnettet, da inntektsrammen som er tildelt til dette formålet, ikke dekker kostnadene. Dette underskuddet fordeles på alle som eier anlegg i sentralnettet. Som største eier dekker Statnett det meste av underskuddet. I tillegg betales det tilbake 28 millioner kroner av systemoperatørens fordelte mindreinntekter for tidligere år til øvrige eiere av anlegg i sentralnettet.

Regionalnett | Statnett er operatør for ett regionalt fellesnett; Rananettet i Nordland fylke. I tillegg leier Statnett ut en rekke enkeltkomponenter, hovedsakelig transformatorstasjoner, til regionalnett ulike steder i Norge. De administrative kostnadene til dette var tre millioner kroner i 1999, noe som gir et tilsvarende negativt resultat for Statnetts operatørfunksjon.

Kraftsystemdivisjonen | Forretningsområdet er inndelt i to divisjoner, Kraftsystemdivisjonen og Markedsdivisjonen, der Kraftsystemdivisjonen ivaretar tekniske forhold som driftskoordinering, systemutnyttelse og systemplanlegging. I 1999 rettet divisjonen spesielt oppmerksomheten mot overgangen til 2000 og de mulige dataproblemene som kunne dukke opp i den forbindelse. I kraft av å være systemansvarlig, ble Statnett gitt en tilsynsoppgave av NVE. I forbindelse med dette rapporterte de selskapene i kraftbransjen som har betydning for hovednettet for elektrisk kraft, om sine forberedelser til årtusenskiftet til Statnett. Nyttårsaften hadde Statnett en informasjonssentral for kraftbransjen. For å legge forholdene til rette for produsenter og forbrukere av kraft, legger Statnett stor vekt på å effektivisere sin virksomhet. Dette innebærer både effektivisering av administrative kostnader og bedre utnyttelse av det norske kraftsystemet. I forbindelse med Statnetts program for effektivisering, «Statnett 2000», ligger Kraftsystemdivisjonen godt an til å nå sin andel. Første milepæl er 2000, og planene viser at divisjonens mål om en

kostnadsreduksjon på 6 millioner kroner vil nås. Når det gjelder mer effektiv utnyttelse av det norske kraftsystemet, har Statnett et mål om å øke utnyttelsesgraden i hovedsnitt i sentralnettet med 10 prosent på 10 år, fra 1998 til 2008. Også på dette området er effektiviseringsinnsatsen i rute. Ved siden av fortsatt effektivisering – uten at dette skal gå ut over leveringspåliteligheten – er den til tider knappe tilgangen på kapasitet i norsk kraftproduksjon en viktig utfordring. Med fortsatt forbruksøkning er det viktig å finne gode metoder for å møte en situasjon med svært lite tilgjengelig produksjonskapasitet (effekt), slik at kraftmarkedet kan fungere og forbrukerne fortsatt får dekket sine behov for elektrisk kraft.

Markedsdivisjonen | Markedsdivisjonen håndterer sentralnettordningen og et regionalt fellesnett. Dette innebærer kommersielle forhold som tariffing, avregning og avtaler. Divisjonen har et særlig ansvar for kontakt med Statnetts kunder. Sentralnettordningen med sitt punkttariffsystem er grunnleggende for å få det norske kraftmarkedet til å fungere. Ved felles priser over landet og priser knyttet til det punktet kjøper og selger knytter seg til sentralnettet, legger sentralnettordningen forholdene til rette for effektiv og likeverdig konkurranse i og med at geografisk avstand og plassering ikke blir utslagsgivende. At Statnett er et nøytralt selskap i forhold til aktørene på markedet, er også viktig for tilliten til dette markedet. I 1999 fikk Markedsdivisjonen på plass et nytt avtaleverk for tilknytning til sentralnettet for de av kundene som er organisert i Prosessindustriens Landsforbund (PIL). Alle kunder som ønsker det, kan benytte denne kontrakten. Hovedutfordringen for Markedsdivisjonen er nå å komme fram til et justert prissystem for bruk av sentralnettet. Målet er i samarbeid med ulike aktører i bransjen å komme fram til prinsipper for tariffing som sikrer kundene stabilitet over tid. Markedsdivisjonen ligger godt an til å nå sine effektiviseringsmål i forbindelse med «Statnett 2000». Målet på en kostnadsreduksjon på to millioner kroner er bygd inn i budsjettet for 2000.

Risiko | Statnetts økonomiske risiko som systemansvarlig og operatør for sentral- og regionalnett er sterkt knyttet til de rammene NVE gir Statnett for øvre tillatt inntekt. Det viser seg at disse inntektsrammene ikke dekker de faktiske kostnadene Statnett har for å legge forholdene til rette for kjøpere og selgere i kraftmarkedet, slik at oppgavene som systemansvarlig og operatør av sentralnettet påvirker Statnetts resultat i negativ retning. I tillegg fordeles den andelen som går på fysiske energitap i nettet på de ulike eierne av ledninger og stasjoner i sentralnettet. Dersom kostnadene til fysiske tap blir lavere enn inntektsrammen, fordeles overskuddet på de ulike anleggseierne og et eventuelt underskudd fordeles tilsvarende. Som største anleggseier får/dekkes også hoveddelen av dette av Statnett. □

For regnskap og noter for Systemoperatør, se side 30–31.

vi skal ha medarbeidere med høy kompetanse,

åpenhet og samarbeidsvilje

Entreprenørvirksomheten:

Fortsatt framgang for Statnett Entreprenør AS

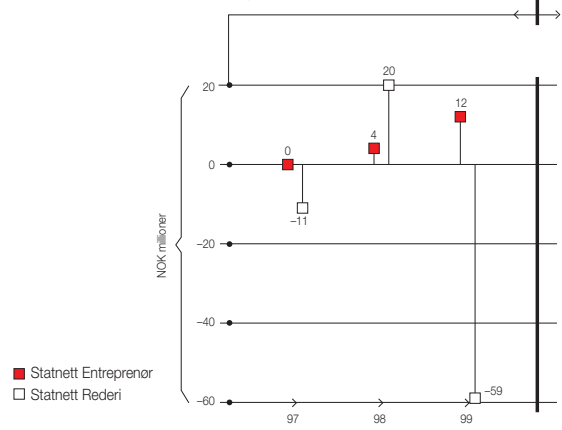
Statnett Entreprenør AS hadde i 1999 en omsetning på 287 millioner kroner og et resultat på 12 millioner kroner før skatt. Statnett Rederi AS fikk et underskudd på 59 millioner kroner før skatt. Entreprenørselskapets resultat er bedre enn forventet, mens rederiet ikke nådde sine økonomiske mål, hovedsakelig grunnet nedskrivninger. En konkurranseutsatt entreprenørvirksomhet skal sikre tilgang til nødvendig kompetanse innen bygging og vedlikehold av kraftledninger til markedstilpassede betingelser.

Statnetts entreprenørvirksomhet drives på forretningsmessig basis gjennom de heleide datterselskapene Statnett Entreprenør AS og Statnett Rederi AS. Statnett Entreprenør har vært i virksomhet siden sommeren 1997, mens Statnett Rederi AS ble stiftet i 1996.

Statnett Entreprenør AS | Statnett Entreprenør AS har som formål å drive virksomhet innenfor bygg, anlegg, vedlikehold, beredskap, transport og prosjektering nasjonalt og internasjonalt, og aktiviteter som står i forbindelse med dette. Selskapet har ca. 290 ansatte og en aksjekapital på 60 millioner kroner. Kompetanse opparbeidet gjennom utbygging av det norske hovednettet blir videreutviklet og tilbudt både interne og eksterne kunder. Kompetansen gir mulighet til å gå inn i tilgrensende markedsområder som bygging av hengebroer, skifte av flammertårn på oljeplattformer, utbygging av telekommunikasjon og andre områder der selskapets spesialkompetanse gir et konkurransefortrinn. Statnett Entreprenør er blant de fremste i verden når det gjelder bruk av helikopter til bygging av kraftledninger og andre oppdrag der samme kunnskap kan brukes. | Resultatet til Statnett Entreprenør AS er bedre enn forventet, noe som særlig har sammenheng med høy aktivitet generelt og utbygging av fiberkommunikasjon spesielt. Store oppdrag for Statnett SF representerer, i tråd med målsettingene, en synkende andel av omsetningen. Norden er det viktigste markedet for entreprenørselskapet og regnes som hjemmemarkedet. Selskapet har som mål å oppnå en avkastning på egenkapitalen på 10 prosent innen år 2000, økende til 15 prosent i løpet av en tiårsperiode. I 1999 oppnådde selskapet en avkastning på nærmere 12 prosent. | I løpet av året ble den vel 50 km lange ledningen mellom Kristiansand

Resultat for Statnett Entreprenør og Statnett Rederi før skatt

og Evje ferdig bygd innen tidsplan og budsjett. Med 11 måneder fra byggestart til idriftsettelse er dette den raskeste ledningsbyggingen vi har hatt i Norge. Statnett Entreprenør AS fikk også et totalprosjekt i sterk internasjonal konkurranse på en større kraftledning i Finland, en type prosjekt som da for første gang ble gitt til et utenlandsk selskap. Av andre store oppdrag har Statnett Entreprenør AS utført arbeid for Svenska Kraftnät i Sverige i samarbeid med selskapets faste samarbeidspartner der, Elektro Sandberg AB, i tillegg til utbygging av nett for fiberkommunikasjon for Statnett SF. Store svingninger innen markedet for bygging av kraftledninger er årsaken til at selskapet trenger flere ben å stå på. Det skal satses videre på telekommunikasjon, og som et ledd i arbeidet med å holde seg oppdatert på dette området gikk Statnett Entreprenør AS inn på eiersiden i selskapet Opto Com AS på nyåret i 2000. Da ble det også inngått en rammeavtale om landsdekkende vedlikehold for Telenor Nett. En av selskapets hovedutfordringer fram-

over vil være å bygge ut virksomheten innen nye nisjer innen bygg og anlegg. Ut over dette er det et mål å redusere kostnadene på ledningsvedlikehold for hovedoppdragsgiveren Statnett SF.

Statnett Rederi AS Statnett Rederi AS eier to skip, kabelleggingsskipet C/S «Skagerrak» og tungtransportskipet M/S «Elektron». Formålet er å leie ut skip for legging, reparasjon og andre oppdrag knyttet til kabelanlegg til sjøs eller på havbunnen, samt sjøtransport av store og tunge kolli. Selskapet har ingen ansatte, men selskapets styre har inngått en managementavtale med Statnett Entreprenør AS. C/S «Skagerrak» er ett av to spesialskip i verden for å legge sjøkabler for overføring av elektrisk kraft. Det er besluttet å selge C/S «Skagerrak». Ro-Ro skipet M/S «Elektron» er et spesialskip for frakt av transformatorer og annen spesielt tung last. Skipet har en beredskapsavtale for kraftforsyningen, og har i tillegg diverse oppdrag innen tungtransport for andre aktører – spesielt i tilknytning til energi-

forsyningen og verksted/offshore-næringen. Rederiets negative resultat for 1999 har sammenheng med nedskrivning av driftsmidler samt en vanskelig markedssituasjon for skipene. Tross høy aktivitet med oppdrag i 250 døgn for C/S «Skagerrak», har lave rater gitt svake resultater. Dette har sammenheng med at oppdragene ikke har vært av en slik art at det har vært behov for skipets spesielle egenskaper for kabellegging på dypt vann. M/S «Elektron» har blant annet hatt fraktoppdrag for det engelske forsvaret der skipets spesielle konstruksjon med stor skrogstyrke og flat bunn har blitt utnyttet. Totalt 158 døgn med oppdrag er imidlertid mindre enn forventet. Økonomisk målsetting for Statnett Rederi er 20 prosent avkastning på selskapets egenkapital innen år 2000, økende til 10 prosent avkastning på totalkapitalen i løpet av ti år. Vanskelig markedssituasjon innen offshore og kystnæring har medført at målet ikke ble nådd i 1999.

For hovedtall fra regnskapet, se side 30.

For ytterligere informasjon om entreprenørvirksomheten, viser vi til selskapenes egne årsrapporter.

vi skal: ha en positiv dialog med myndighetene om vår virksomhet

Kraftbørs:

Sterk vekst for Nord Pool

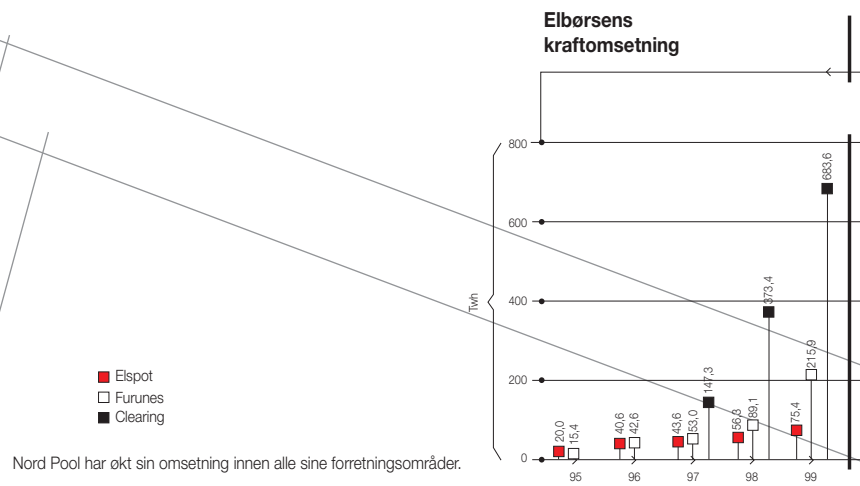
Som deleier av Nord Pool har Statnett som mål å bidra til at Nord Pool skal bli den viktigste aktøren innen elbørsområdet i Europa. For å lykkes i det deregulerte europeiske markedet, arbeider Nord Pool for å styrke sin posisjon ytterligere i hjemmemarkedet. Elbørsen har vunnet tillit i det nordiske kraftmarkedet, noe som reflekteres i økt likviditet og høye markedsandeler. Denne positive utviklingen har delvis sammenheng med utvikling av nye produkter og elbørsens evne til å levere effektive og konkurransedyktige tjenester. I tillegg ønsker markedet en likvid børs, og likviditet i seg selv fører gjerne til ytterligere likviditet. Flere land i Europa har valgt, eller kommer til å velge den nordiske modellen for et kraftmarked basert på fri konkurranse. Nord Pool ønsker å være en drivende kraft og aktiv deltaker i disse prosessene. Det vil være en stor utfordring for Nord Pool å konkurrere med de børsene som nå starter, eller er i ferd med å starte, tilsvarende virksomhet i blant annet handelsentra som Frankfurt, Zürich og London. Som trolig den mest velfungerende elbørsen i verden, og den eneste fungerende internasjonale elbørsen, har imidlertid Nord Pool et unikt utgangspunkt for å lykkes i denne konkurransen og dermed for-

Nord Pool ASA, den nordiske elbørsen, omsatte 291 TWh (milliarder kilowatttimer) i 1999. Dette er en dobling fra året før. Elbørsen fikk et resultat på 46 millioner kroner før skatt. Statnett og Svenska Kraftnät eier elbørsen med en halvdel hver. Halvparten av resultatet i Nord Pool, 23 millioner kroner, inngår i Statnetts konsernregnskap. For Statnett som systemansvarlig nettselskap i Norge, er spesielt eierskapet knyttet til det fysiske døgemarkedet (elspot) viktig, da dette er av stor betydning for å sikre en koordinering av produksjon og forbruk av kraft basert på markedsmessige prinsipper.

sterke Norges posisjon som handelsplass for el. Først og fremst legger elbørsen likevel størst vekt på å videreutvikle det nordiske markedet.

Det finansielle markedet | I 1999 økte Nord Pool på alle sine tre forretningsområder: finansiell handel, fysisk handel og clearingtjenester. Spesielt hadde elbørsen en sterk økning innen handel med finansielle kontrakter (eltermin og eloption). Hele 216 TWh ble omsatt på dette området, en økning på 143 prosent sammenlignet med året før. Over 52 000 finansielle kontrakter ble omsatt via Nord Pool i 1999. Generell vekst i markedet, flere aktører og introduksjon av nye produkter – opsjoner og finansielle døgkontrakter – bidro til den sterke veksten.

Det fysiske markedet | I markedet for kontrakter med fysisk levering (elspot og elbas) var økningen på 34 prosent sammenlignet med 1998. Her var omsetningen på 75 TWh. De vestlige delene av Danmark (Fyn og Jylland) ble etablert som eget prisområde i elspot fra 1. juli 1999. Dette bidro til et felles nordisk marked for fysisk krafthandel, bestående av Norge, Sverige, Finland og vest-Danmark. Etter planen vil Øst-Danmark bli integrert i det nordiske elbørsområdet

i løpet av første halvår 2000. Mer enn en femdel av totalforbruket av elkraft i de nordiske landene var handlet på Nors Pools fysiske marked i 1999.

Clearing | Elbørsens clearingfunksjon innebærer at Nord Pool trer inn som motpart i handel. Det betyr at Nord Pool overtar motpartsansvaret overfor både kjøper og selger, og garanterer for korrekt oppgjør og levering. Totalt clearet Nord Pool i 1999 bilaterale kontrakter med et volum på 684 TWh. Dette er en økning på 83 prosent sammenlignet med året før.

Inntekter | Norge, Sverige, Finland og vest-Danmark har nå et felles kraftmarked. Nord Pool er den organiserte markedsplassen for dette nordiske kraftmarkedet. Elbørsens inntekter består i hovedsak av gebyrer fra handel og clearing av kraftkontrakter. Det blir lagt vekt på at gebyrene har en struktur som fremmer handels- og clearingvolumet.

Konkurranse | Nord Pool er utsatt for konkurranse på en rekke områder. Innenfor markedet for fysisk levering av kraft neste dag, elspot, konkurrerer Nord Pool med det bilaterale markedet og kraftmeglere. I denne konkurransen vinner elbørsen fram med stadig økende markedsandel.

Også i det finansielle markedet møter kraftbørsen konkurranse fra ulike former for bilateral handel, blant annet fra meglerforetak. I dette markedet har Nord Pool en markedsandel på anslagsvis 25 prosent av de standardiserte kontraktene, Norden sett under ett. Også clearingfunksjonen er konkurranseutsatt. Her antas det imidlertid at elbørsen har motpartsposisjoner i rundt 80 prosent av den standardiserte finansielle handel i Norden.

Nord Pool Consulting | Statnett, Nord Pool og Svenska Kraftnät har etablert et konsulentfirma – Nord Pool Consulting – med basis i tjenester relatert til det å koordinere kraftsystemet (systemoperatør) og å organisere kraftmarkedet. Konsulentfirmaet er stiftet for å utnytte selskapenes kompetanse i et kommersielt, internasjonalt marked.

Hovedtall fra regnskapet er vist side 30.

For ytterligere opplysninger om Nord Pool, viser vi til selskapets egen årsrapport.

Andre oppgaver:

Krafttransport, balanseavregning og utenlandshandel

Sentralnettordningen ga i 1999 en merinntekt på ca. 155 millioner kroner. Ved inngangen av året hadde ordningen en akkumulert mindreinntekt på 446 millioner kroner, som ved årets slutt var redusert til 291 millioner kroner. Mindreinntekt kan tas inn gjennom tariffene senere år. Det regionalnettet Statnett er operatør for, Rana-

I tillegg til sine forretningsområder, utøver Statnett andre oppgaver på vegne av brukere og myndigheter. I Statnett er det Markedsdivisjonen som har ansvar for disse oppgavene.

Sentralnettordningen | Overføringsnettet i Norge er delt inn i tre nivåer – sentralnettet, regionalnett og de lokale distribusjonsnettene. Sentralnettet er hoveddelen av overføringsnettet med de høyeste spenningene, hovedsakelig anlegg med spenninger over 200 kV. Dette er et landsdekkende, sammenhengende system som inngår i en felles avregning av transporttjenester. Statnett eier ca. 80 prosent av anleggene i sentralnettet. Sentralnettordningen gir aktuelle kjøpere og selgere av kraft åpen adgang til dette nettet, og dermed mulighet til å handle på et felles kraftmarked. Statnett har ansvaret for å drive denne ordningen. | Statnett fastsetter hvert år priser (tariffer) for bruk av sentralnettet. Dette utgjør inntektssiden i sentralnettordningen. Kostnadssiden består av leiekostnader for stasjoner og ledninger som inngår i ordningen, samt kostnader knyttet til selve driften av ordningen, som for eksempel systemtjenester, fysiske tap i nettet og adminis-

nettet, gikk i balanse i 1999. Balanseavregningen fikk i 1999 et overskudd på 4 millioner kroner. Denne avregningen har nå en akkumulert merinntekt på 19 millioner kroner, som vil bli tilbakeført i senere års priser. Utenlandshandelen fikk et resultat på 79 millioner kroner, som overføres til Olje- og energidepartementet.

trasjon. Leiekostnadene reguleres gjennom anleggseiernes inntektsrammer, gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). På årsbasis vil det alltid oppstå avvik mellom faktiske inntekter og fastsatte kostnader i ordningen. Dette aviket betegnes som mer- eller mindreinntekt. På sikt skal sentralnettordningen gå i balanse. Årlig avvik fra nullresultat betales enten tilbake eller kreves inn gjennom senere års transportpriser (tariffer).

Regionalnett | Regionalnett er overføringsnett som har betydning for større områder, f.eks. deler av ett eller flere fylker. Ledningene har gjerne et spenningsnivå på 132 kV og 66 kV. Statnett eier slike nett flere steder i landet, og disse nettene er organisert i ulike tariffområder. Statnett er operatør for ett regionalt fellesnett, nemlig Rananettet i Nordland fylke.

Balanseavregning | Balanseavregningen sammenstiller tall for alt planlagt forbruk og produksjon med virkelig forbruk og produksjon av elektrisk kraft. Denne sammenstillingen av fysisk krafthandel og reelt forbruk/produksjon gjøres for alle selskap som handler med kraft i engros-

markedet i Norge og åpner for at overføringsnettet kan benyttes til fri krafthandel. Differansen, eller ubalansen, mellom planlagt og virkelig produksjon og forbruk er regulerkraft. Det er Statnetts Landssentral som gir beskjed om hvem som skal regulere sin produksjon (ev. forbruk) for å beholde balansen i kraftsystemet. Dette gjøres i henhold til pristilbud. | Balanseavregningen finansieres gjennom et gebyr (volumgebyr) på all regulerkraft i tillegg til et årsgebyr (komponentgebyr pr. avtale mellom to parter). På kostnadssiden står administrasjonskostnader og kostnader til utvikling og vedlikehold av kraftbransjens standard for elektronisk datakommunikasjon, Ediel.

Utenlandshandel | Handel med kraft med utlandet blir i gitte tilfeller pålagt avgifter. Disse avgiftene representerer inntekter for Olje- og energidepartementet (OED). | OED overtok den 28.2.96 daværende negative saldo for utenlandshandelen, ca. 393 millioner kroner, gjennom at foretaket fikk slettet et tilsvarende beløp i sin gjeld til staten. Som følge av dette er Statnett pålagt å overføre eventuelle overskudd på utenlandshandelen til departementet inntil underskuddet er nedbetalt. Inntektssiden består av inntekter i forbindelse med såkalte flaskehalsener som kan oppstå når det er overføringsbegrensninger i kraftutvekslingen mellom Norge og Sverige, og mellom Norge og Russland. Statnett og de andre nordiske systemansvarlige nettselskapene kom i 1999 til enighet om fordeling av slike «flaskehalsinntekter» over grensene. Avtalen har virkning fra 1. januar 1999 til 31. desember 2000. | Ved utgangen av 1999 var nominelt underskudd for utenlandshandelen 116 millioner kroner. □

For regnskap og noter for disse oppgavene, se side 30–32.

Statnett reduserer de årlige kostnadene med 200 millioner kroner gjennom effektiviseringsprogrammet Statnett 2000. Første delmål skal nås i 2000. Målet var satt til en kostnadsreduksjon dette året på 103 millioner kroner, sammenlignet med 1997. Innen 2002 skal siste del av de årlige kostnadskuttene være på plass, slik at de årlige kostnadene fra og med da skal være 200 millioner lavere enn i 1997.

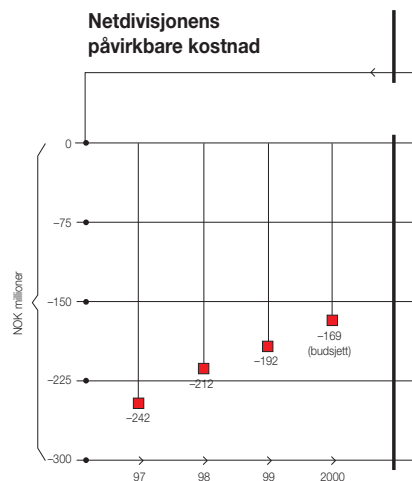

Statnett 2000:

Kraftige kutt og effektiv drift

Statnett har effektivisert på alle nivåer. Alle staber og divisjoner tar sin del for å nå målet for effektiviseringen. Nettdriftsdivisjonen har tatt det tyngste løftet, med en planlagt forbedring på 73 millioner kroner for 2000. Budsjettet for 2000 viser en total kostnadsreduksjon på 123 millioner kroner for Statnett i forhold til regnskapet for 1997, som er «basisår» for innsparingen. Så langt ser det altså ut til at målet overoppfylles med 20 millioner kroner i 2000.

Tiltak på mange plan Mer effektiv organisering, ikke bare gjennom nedbemanning, men ved å utnytte ressursene bedre, er ett av virkemidlene. I nettdriften er den gamle beredskapsordningen erstattet med en påkallingsordning. Vedlikeholdet av anleggene er effektivisert. I tillegg er det satt i gang en form for intern konkurranse, ved at enhetenes resultater blir sammenlignet der det er naturlig og mulig. Effektive investeringer, med riktig nivå og riktig tidspunkt, er et område Statnett beregner å innhente gevinster på videre framover.

Nettdriftsdivisjonen har redusert sine driftskostnader med 50 millioner kroner fra 1997 til 1999. I planene for 2000 ligger det inne ytterligere 23 millioner kroner i besparelser.

vi skal: nå målsettingene i effektiviseringsprogrammet «Statnett 2000»

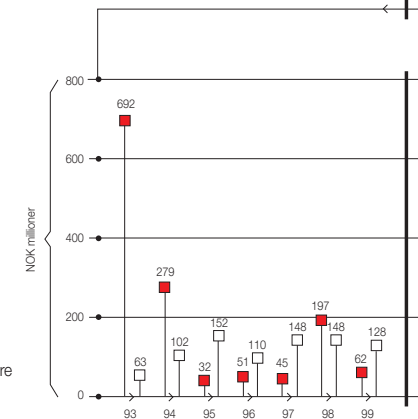
100 har fratrudd | Statnett har redusert bemanningen med 100 personer de to siste årene, under effektiviseringsprogrammet «Statnett 2000». Av disse er ca. 60 fratrudd med førtidspensjon eller andre ordninger, mens 40 har forlatt Statnett ved naturlig avgang eller i form av avsluttet engasjement som midlertidig tilsatte. Statnett har i sitt effektiviseringsprogram lagt vekt på å komme fram til sluttavtaler med den enkelte, uten å måtte gå til oppsigelser.

Videre tilpasninger | Handlingsplanene for 2002 ville kunne avdekke behov for fortsatte tilpasninger. Dette kan trolig løses ved naturlig avgang og førtidspensjon av personer som fyller 60 år i perioden. I forbindelse med nedbemanningen har Statnett etablert et omstillingssenter. Senteret arbeider videre utover vinteren 2000 og er et tilbud om oppfølging også for dem som allerede har fratrudd. □

Investeringer i nettet fordelt på nyinvesteringer og rehabiliteringer

■ Nye overføringsanlegg
□ Rehabiliteringer

Det har vært få investeringer i nye overføringsanlegg de senere årene, mens rehabiliteringskostnadene har gått noe opp.

Kraftuttrykk

Balanseansvarlig | Kjøpere og selgere av kraft på de fysiske kraftmarkedene har ansvar for sin egen kraftbalanse. Det vil si at den balanseansvarlige bedriften har økonomisk ansvar for å bevare balanse mellom forbruk og produksjon når det brukes mer/mindre enn det de inngåtte kontraktene dekker. Statnetts Balanseavregning (se under) avdekker denne ubalansen gjennom sine sammenstillinger, mens Statnetts Landsentral sørger for overordnet kraftbalanse ved opp- og nedregulering av produksjon/forbruk (regulerkraftordningen, se under).

Balanseavregning | er en sentral sammenstilling av planlagt forbruk, produksjon og bilateral handel, og virkelig forbruk og produksjon for alle selskap som handler med elkraft i engrosmarkedet i Norge. Differansen som oppstår mellom planlagt og virkelig produksjon og forbruk, er regulerkraft. Balanseavregningen gir kjøpere og selgere adgang til alle overføringsnett og åpner dermed for frihandel av elkraft.

Balansekraft | er avviket mellom planlagt og virkelig kraftutveksling mellom Norge og Sverige («Regulerkraft over grensen»).

Balansetjeneste | I Sverige benyttes begrepet balansetjeneste på samme funksjon som regulerkraftordningen i Norge (se regulerkraftordningen under).

Bilaterale kontrakter | er kraftkontrakter som er inngått direkte mellom to avtaleparter i engrosmarkedet. Hovedtyngen av krafthandelen skjer bilateralt både i Norge, Sverige og Finland.

Clearing | Clearingfunksjonen hos Nord Pool innebærer at elbørsen reduserer den finansielle risikoen for dem som handler med elktraktter. Nord Pool trer inn i all handel og innmeldte kontrakter, og overtar derigjennom motpartsansvaret overfor både kjøper og selger. Som juridisk motpart garanterer Nord Pool alltid for korrekt oppgjør og levering.

Distribusjonsnett | eller fordelingsnett er nett for fordeling av kraft helt fram til brukerne (høyspenningsnett opptil 22 kV, lavspenningsnett 230 og 400 V).

Elsport | er egennavnet til Nord Pools spothandel (fysisk levering av kraft neste dag, timeskontrakter).

Eltermin | er egennavnet til Nord Pools terminhandel – finansielle kontrakter med levering inntil tre år fram i tid. Det er to typer i finansiell handel som er relatert til oppgjørsformen; Futureavregning og Forwardavregning (se under).

Fellesnett | er felles nettordninger, f.eks. på regionalnettsnivå. Eierne av ledninger og stasjoner leier ut sine anlegg til et fellesnett. Fellesnettet har en felles operatør og felles priser ut til kundene for krafttransport.

Forwardavregnet | innebærer kontant oppgjør kun i leveringsperioden. Dette bruker Nord Pool innen kontraktstypene sesonger (vinter1, sommer, vinter2).

Futureavregnet | innebærer daglig markedsoppgjør av tap/gevinst. Nord Pool tilbyr på dette området kontraktstypene uke, blokk og sesonger.

Høyspenningsledning | er ledning med spenning på over 1000 volt (1kV).

Inntektsramme er en ramme for tillatt inntekt på monopolvirksomhet. Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE) setter en øvre grense for hvor store inntekter nettselskaper kan ha på sin monopolbaserte virksomhet.

Kraftbørs eller elbørs er en markeds plass for organisert omsetning av elektrisk kraft. Den norsk-svenske kraftbørsen er lagt til Nord Pool ASA, som eies med en halvdel hver av Statnett og Svenska Kraftnät.

Kraftenheter

V = volt (spenning)
kV = kilovolt (1000 volt)
A = ampere (strøm)
W = watt (effekt)
kW = kilowatt (1000 watt)
kWh = kilowattime (energi)
MW = megawatt (1000 kW)
MWh = megawattime (1000 kWh)
GW = gigawatt (1 000 000 kW)
GWh = gigawattime (1 mill. kWh)
TW = terawatt (1 000 000 000 kW)
TWh = terawattime (1 mrd. kWh)

Marginaltap er endringer i energitap i ledningsnettet som følge av endringer i produksjon og/eller forbruk.

Mer- og mindreinntekt er avvik fra null-resultat. Uttrykkene brukes i forbindelse med de tjenester som over tid skal gi et nullresultat, slik som sentralnettordningen, krafttransport i regionalt fellesnett og balanseavregningen. Dersom ordningene et år har høyere inntekter enn kostnader, skal denne merinntekten tilbakeføres til kundene i form av lavere priser senere år. På tilsvarende måte kan et negativt resultat (mindreinntekt) hentes inn igjen over prisene senere år.

Regionalnett eller hovedfordelingsnett er nett som har betydning for større områder – f.eks. deler av ett eller flere fylker (som regel ledninger med spenninger på 132 kV og 66 kV).

Regulerkraftordningen er en ordning hvor balanseansvarlige anmelder pris for å redusere eller øke produksjon og/eller forbruk. Regulerkraftordningen benyttes til å regulere kraftsystemet slik at det alltid er balanse mellom forbruk og produksjon.

Sentralnettet er hoveddelen av kraftledningsnettet med de høyeste spenningene (hovedsakelig over 200 kV). Det inngår i et system med felles avregning av transporttjenester, sentralnettordningen. Sentralnettet består av ledninger og stasjoner som har betydning for en region, flere regioner eller hele landet. Statnett eier de fleste sentralnettanleggene og forvalter sentralnettordningen.

Systemansvar er et overordnet ansvar for koordinering og drift av det samlede kraftsystemet. I Norge har Statnett systemansvar.

Produksjon og forbruk av elkraft i 1999

Produksjon av elkraft:	122,9 TWh
Nettoeksport:	1,9 TWh
Alminnelig forbruk:	82,6 TWh
Kraftintensiv industri:	31,4 TWh
Totalt forbruk:	121,0 TWh

Kraftuttrikk

Sentrale dokumenter

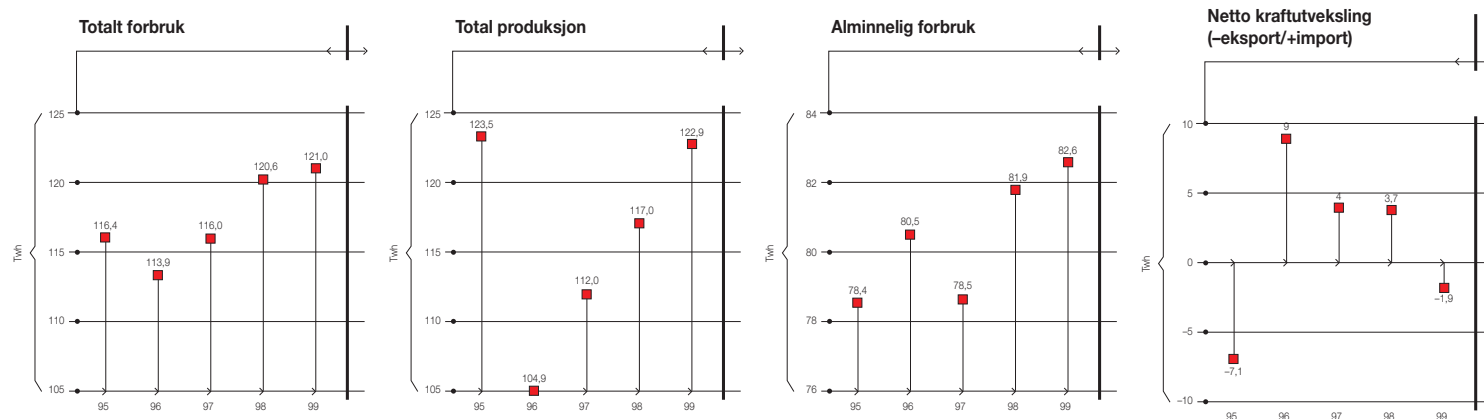
- Vedr. omorganisering av forvaltningsbedriften
Statkraft til statsforetakene Statnett SF og Statkraft SF.
Ot.prp. nr. 32 (1990–91)
St.prp. nr. 100 (1990–91)
Innst. S. nr. 28: (1991–92)
Forhandlinger i Stortinget av 8.11.91
- Lov om Statsforetak av 30.8.91 nr. 71
NOU 1991:8
Ot.prp. nr. 32 (1990–91)
Innst. O. nr. 67 (1990–91)
- Energiloven av 29.6.90 nr. 50
Forskrift til energiloven av 7.12.90 nr. 959
Endring av forskrift, 10.12.93
Ot.prp. nr. 43 (1989–90)
Om beredskap: Ot.prp. nr. 60 (1992–93)
- Organiseringen av utenlandshandelen med elektrisk kraft.
St.prp. nr. 81 (1991–92)
- Innst. S. nr. 178 (1991–92)
St.meld. nr. 46 (1992–93)
- Om organiseringen av krafthandelen med Sverige.
St.meld. nr. 11 (1995–96)
Innst. S. nr. 97 (1995–96)
- Skattlegging av kraftforetak
Ot.prp. nr. 23 (1995–96)
- Elektromagnetiske felt og helse. Forslag til en forvaltningsstrategi: NOU 1995:20
- Retningslinjer for inntektsrammen for overføringstariffene (NVE, 1997 [erstatte retningslinjene fra 1996])
- Energi- og kraftbalansen mot 2020: NOU 1998:11
- Om energipolitikken
St. meld. nr. 29 (1998–99)
- Økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og overføringstariffer (NVE, mars 1999)

Kort historikk | 1919–21 | Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen (NVE) blir utformet og opprettet. 1932 | Samkjøringen av kraftverkene i Norge blir stiftet. 1986 | Statskraftverkene skilles ut fra Norges vassdrags- og elektrisitetsverk. 1991 | Dagens energilov trer i kraft. 1992 | Den statlige forvaltningsbedriften Statskraftverkene deles i de to selvstendige statsforetakene Statkraft SF og Statnett SF, der Statkraft SF ivaretar den konkurransebaserte produksjonen av kraft (kraftverk), mens Statnett SF driver den mer monopolbaserte overføringen av kraft og har det nasjona-

le systemansvaret. 1993 | Samkjøringen av kraftverkene i Norge blir en del av Statnett. Statnett Marked AS opprettes som heleiet datterselskap av Statnett og får ansvaret for den norske kraftbørsen. 1996 | Norge og Sverige etablerer et felles marked for kraft. Statnett Marked AS utvider sitt virksomhetsområde og blir til Nord Pool ASA. Svenska Kraftnät blir med-eier i Nord Pool ASA, slik at Statnett og Svenska Kraftnät eier 50 prosent hver av den nordiske elbørsen, og driver felles kraftbørs for det nordiske området. 1996 | Statnetts to skip; C/S «Skagerrak» og M/S «Elektron»,

skilles ut i det heleide datterselskapet Statnett Rederi AS. 1996 | Statnett etablerer teletransportselskapet Enitel ASA i samarbeid med 29 andre energiselskaper. Statnett eier ved oppstarten 30 prosent av selskapet. Eierandelen ble redusert til 24 prosent ved nyemisjoner i 1998 og til 14 prosent ved nyemisjoner i 1999. 1997 | Statnetts anleggs- og vedlikeholdsaktivitet skilles ut fra Statnett SF som det heleide datterselskapet Statnett Entreprenør AS.

Redaksjon | Svein Storstein Pedersen, Jørn Remmen, Magnhild Hauge, Thomas Borch Myhre, Britt Seljesæter, Irene Meldal

Design | z:design | **Produksjon** | Gazette | **Foto** | Linda Cartridge | **Trykk og repro** | Optimal | **Opplag** | norsk: 4000, engelsk: 1500

Hovedkontor | Besøksadresse: Husebybakken 28 B, Oslo • Postadresse: Postboks 5192 Maj., 0302 Oslo • Telefon: 22 52 70 00 • Telefaks: 22 52 70 01 | **Region Nord-Norge** | Adresse: Raipas, 9500 Alta • Telefon: 78 44 46 00 • Telefaks: 78 44 46 01 | **Region Midt-Norge** | Adresse: Postboks 84, 6601 Sunndalsøra • Telefon: 71 69 72 00 • Telefaks: 71 69 72 01 | **Region Sør-Norge** | Besøksadresse: Husebybakken 28 B, Oslo • Postadresse: Postboks 5192 Maj., 0302 Oslo • Telefon: 22 52 70 00 • Telefaks: 22 52 70 01 | **E-post** | firmapost@statnett.no | **X400** | S=firmapost, P=statnett, A=telemax, C=no | **Internett** | <http://www.statnett.no>